

Szefowa KE z wizytą na Litwie »8-9

Budrys: NATO powinno pokazać Rosji siłę. „To niebezpieczna retoryka” »11

Obchody Dnia Wspólnot Narodowych w litewskim Sejmie »12-13

Czerwony alert: jak się zachować? »16

Kolejny zmasowany atak na Ukrainę. Rosyjski terror uderzył w polski klasztor w Kijowie

Fot. EPA-EIJA

Rosja do dramatycznego nocnego ataku na Kijów użyła 600 dronów i 90 rakiet. Skala zniszczeń obejmuje bloki mieszkalne, obiekty o znaczeniu kulturowym i religijnym, w tym klasztor dominikanów oraz siedziby polskich organizacji. „To był najpotężniejszy atak jaki przeżyliśmy” – relacjonują świadkowie w rozmowie z „KW”. »2

„Wileńszczyzna” szykuje się do obchodów 45-lecia »2

Konferencja robocza „Macierzy Szkolnej” w DKP »14-15

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.łapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 1400 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbiedzne z opinią redakcji.

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA
GAZET CODZIENNYCH
MNIJSZOSCI NARODOWYCH

MIDAS

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

MRF MEDIJŲ
REMIMO
FONDAS

sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2026 roku.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

„Wileńszczyzna” przygotowuje się do 45-lecia. Ma rozwiązanie na wyprzedane bilety

Apolinary Klonowski

SHOW NA DESKACH TEATRU OPERY I BALETU

Reprezentacyjny Zespół Pieśni i Tańca „Wileńszczyzna” 20 czerwca zaprezentuje koncert z okazji 45-lecia zespołu. Wielkie show na deskach Litewskiego Narodowego Teatru Opery i Baletu będzie podsumowaniem dekad działalności zespołu.

Zespół przygotowuje się coraz intensywniej i dzieli się z „Kurierem Wileńskim” swoimi wrażeniami.

— Do jubileuszowego koncertu szykujemy się już bardzo długo oraz intensywnie i najbardziej chyba czekamy na dobre oklaski i dobre reakcje widzów — mówi dla „Kuriera Wileńskiego” Eliza Poźniak, tancerka zespołu od siedmiu lat.

— Mamy po pięć, sześć prób w tygodniu, każda po dwie-trzy godziny — i trzeba wytrzymać, nie wyjść z sali i nie powiedzieć, że nie będzie się tańczyć — przyznaje.

— Kiedy myślisz, że będzie tysiąc osób klaskać w operze (w Litewskim Narodowym Teatrze Opery i Baletu w Wilnie — przyp. red.), to jest dobra motywacja, że tyle ludzi zobaczy to, co wypracował zespół — dodaje.

ZASZCZYT, ALE I STRES

Uczestnicy podkreślają, że podstawą jest opanowanie, ponieważ to duże wydarzenie.

Zespół „Wileńszczyzna” przygotowuje się do swojego koncertu 45-lecia. Choć bilety już się wyprzedają co do ostatniego, artyści proponują swoim słuchaczom i widzom rozwiązanie pośrednie.

— Wyobrażam sobie rodziców, jak oglądają mój występ z wielką dumą — i mam nadzieję, że będzie wszystko pięknie. Najtrudniejsze to jest nie panikować, trzymać siebie w ryzach i mieć wiarę w siebie, że wszystko możesz pięknie zaśpiewać i zrobić — mówi z kolei Agata Dubicka, tancerka zespołu.

— Myślałam, że chór jest troszkę łatwiejszy, że tam nic się nie tańczy, więc będzie lżej — ale naprawdę wymaga to bardzo dużo sił — mówi Beata Błażewiūte, która wcześniej przez dwa lata tańczyła w zespole „Perla”. — Uczyliśmy się wielu nowych piosenek, aby zachwycić widzów — żeby posłuchali nie tylko znanych utworów, ale też czegoś nowego, aby rozruszać publiczność — tłumaczy.

Z kolei kierowniczka zespołu podkreśla, że koncert jubileuszowy to pewne podsumowanie pracy dla zespołu „Wileńszczyzna”.

— Odejdzie pana Jana (Jana Gabriela Mincewicza — przyp. red.) było niespodziewane i dało się we znaki — obcięcie etatów, zmniejszenie składu, podział na kilka mniejszych zespołów — to wszystko nie było łatwe do opanowania — wspomina Leonarda Klukowska, choreograf w zespole „Wileńszczyzna”.

„WILEŃSZCZYŻNA” WYPRACOWAŁA CIĄGŁOŚĆ DZIAŁALNOŚCI

Zaznacza też, że zespół wypracował pewną ciągłość.

— Przez ostatnie pięć lat, ale szczególnie ostat-

nio, pojawili się świadomi członkowie zespołu, którzy biorą na siebie wielką odpowiedzialność — i to mnie bardzo cieszy. Ci starsi tancerze tyle poświęcają czasu dla młodszych, dzieląc swoją energię i siły — i przez tę pracę sami bardzo zagłębiają się w repertuar, w choreografię, które wykonują — podkreśla pani Klukowska.

— Najtrudniejsze w przygotowaniach to znaleźć dla wszystkich stroje — od butów, spodni, pasów, przez koszulki, aż po kwiaty i wianki — i dobrać je kolorystycznie do każdego tańca tak, żeby podkreślały ruch, a nie przeszkadzały w trudniejszych figurach — wyjaśnia.

— Najważniejsze, żeby „Wileńszczyzna” pozostała wzorcem tego, do czego została powołana: do zachowania folkloru ziemi wileńskiej — dodaje.

Jak dowiaduje się „Kurier Wileński” od kierowniczki zespołu Natalii Sosnowskiej, biletów na koncert 20 czerwca już nie ma. Jednak formacja proponuje swoim fanom coś pośredniego, biorąc pod uwagę piętrzące się pytania o dodatkowe występy czy wejściówki.

„Wileńszczyzna” przekazuje, że jest możliwość zobaczenia próby generalnej koncertu. W tej sprawie należy dzwonić na ten sam telefon, pod którym odbywała się sprzedaż i rezerwacja biletów, czyli +370 685 217 18. ■

W sobotę w Wilnie nieopodal Białego mostu odbył się koncert z okazji Dni szczęśliwej młodości. Fot. Ervin Rauluševičius, ELTA

Papież w encyklice: trzeba rozbroić AI i bronić człowieczeństwa

Papież Leon XIV w ogłoszonej w poniedziałek encyklice „Magnifica Humanitas” (Wspaniałe człowieczeństwo) napisał, że trzeba rozbroić sztuczną inteligencję (AI), tj. wyrwać ją z logiki zbrojnej rywalizacji. Jak podkreślił, w dobie AI, w której godność człowieka jest zagrożona, trzeba pozostać prawdziwie ludźmi.

Pierwszą encyklikę, poświęconą trosce o człowieka w dobie sztucznej inteligencji i wydaną na początku drugiego roku pontyfikatu Leona XIV, otwierają następujące słowa: „Wspaniałe człowieczeństwo stworzone przez Boga staje dziś wobec decydującego wyboru: wzniesć nową wieżę Babel albo budować miasto, w którym Bóg i ludzkość zamieszkują razem”.

Dodał, że „nad każdą jednak epoką wisi ryzyko budowania świata nieludz-

kiego i jeszcze bardziej niesprawiedliwego”.

Wyjaśnił następnie: „Pragniemy wejść w dialog ze wszystkimi mężczyznami i kobietami naszych czasów, z którymi dzielimy doświadczenia, pytania i dążenia ludzkości”.

Leon XIV zaznaczył, że „w ostatnich latach staje się coraz bardziej oczywiste, jak szybko i jak głęboko cyfryzacja, sztuczna inteligencja i robotyka przekształcają nasz świat”. „Techniki samej w sobie nie należy uważać za siłę przeciwstawną osobie ludzkiej; przeciwnie, jest ona od samego początku wpisana w nasze dzieje jako działalność głęboko ludzka, związana z autonomią i wolnością człowieka” — zaznaczył.

Papież stwierdził, że „dziś jednak stajemy wobec nowej sytuacji, w której potęga i wszechobecność

rodzących się technologii wnikają w tkankę codzienności, kształtują procesy decyzyjne i głęboko oddziałują na wyobraźnię zbiorową”.

Jak zauważył, nowe technologie otwierają horyzont rozciągający się w kierunkach, których nie można w pełni przewidzieć i dlatego trudno jest ocenić ich wpływ i długofalowe skutki dla godności osoby i dobra wspólnego.

Leon XIV zauważył, że „teraz do nas należy, aby z jasnością umysłu i poczuciem odpowiedzialności podjąć wyzwania naszych czasów”.

Wyraził opinię, że konieczne jest przyjęcie odpowiednich narzędzi normatywnych, zdolnych „strzec sprawiedliwości i ograniczać wypaczające skutki władzy technologicznej”.

PAP

Imieniny

26 maja

Adalwina, Alwina, Angeliki, Eleuterii, Emila, Eweliny, Filipa, Karpa, Lamberta, Paulina, Teodora, Zachariasza

27 maja

Augusta, Eutropiusza, Fryderyka, Juliana, Juliusza, Lucjana, Magdaleny, Małgorzaty, Oliwera, Radowita, Świętobora

Cytat dnia

„Obecność wojsk amerykańskich na Litwie jest niezbędnym elementem odstraszania regionalnego. Jesteśmy wdzięczni Kongresowi USA za konsekwentne wsparcie dla krajów bałtyckich, które ma kluczowe znaczenie dla wzmocnienia bezpieczeństwa naszego regionu” — oświadczył minister spraw zagranicznych Litwy Kęstutis Budrys.

Liczba dnia 8 proc.

— o tyle więcej towarów w tym roku przeładował port w Kłajpedzie. Przeładowano ogółem już 14 mln ton. Największy wzrost odnotowano w przeładunku kontenerów.

Mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz przedstawił sprawozdanie z działalności za rok 2025: rejon wykazuje dynamikę wzrostu

Podczas posiedzenia Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego, które odbyło się 22 maja, mer Robert Duchniewicz przedstawił sprawozdanie z działalności za rok 2025.

Podsumowano w nim najważniejsze zrealizowane prace, projekty oraz kluczowe zmiany. Prezentując te osiągnięcia, Robert Duchniewicz podkreślił, że miniony rok był dla samorządu okresem wyjątkowej produktywności.

„Patrząc na rok 2025, widzę okres, który najlepiej opisuje jedno słowo – dynamika. Podjęte przez nas decyzje, celowe planowanie i wspólna praca ze społecznościami przełożyły się na widoczne rezultaty: nowe drogi, nowoczesne przestrzenie edukacyjne, odnowione miejsca publiczne, silniejsze wsparcie socjalne i opiekę zdrowotną oraz jeszcze wyraźniejszą wizję przyszłości rejonu” – zaznaczył mer R. Duchniewicz.

Rejon wileński nadal pozostaje jednym z najszybciej rozwijających się samorządów na Litwie. Według danych Przedsiębiorstwa Państwowego „Centrum Rejestrów” (VĮ Registrų centras), na dzień 1 stycznia 2026 roku swoje miejsce zamieszkania zadeklarowało tu kolejne 2,3 tys. osób, a łączna liczba mieszkańców osiągnęła 120,8 tys. Pod koniec roku status miasteczka uzyskało 10 wsi.

Dużą uwagę poświęcono modernizacji sieci dróg o znaczeniu lokalnym: w ciągu roku w rejonie wyasfaltowano 26,3 km dróg szutrowych, odnowiono 4,7 km nawierzchni asfaltobetonowej oraz ułożono 7,3 km chodników. Patrząc szerzej, w ciągu ostatnich 3 lat w samorządzie odnowiono 90 km dróg. Zmiany odczuli również pasażerowie transportu publicznego – dla wygody mieszkańców zoptymalizowano trasy autobusowe, a park autobusowy rejonu wileńskiego zasiłowały nowoczesne, przyjazne dla środowiska autobusy elektryczne.

Na oświatę celowo przeznaczono prawie połowę budżetu samorządu na rok 2025. W ramach rozwiązywania problemu braku

„Wspólna praca przełożyła się na widoczne rezultaty” – mer Robert Duchniewicz podziękował pracownikom, radnym i mieszkańcom za wkład w rozwój rejonu **Fot. vrsa.lt**

miejsc, w rejonie zainicjowano nowy program instalacji i wynajmu przedszkoli modułowych, a także rozpoczęto, kontynuowano i ukończono projekty rozbudowy placówek oświatowych. Jednocześnie inne obiekty edukacyjne były modernizowane i dostosowywane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Samorząd odnowił również autobusy szkolne, rekompensował pedagogom koszty dojazdów do pracy, przyznawał stypendia studentom oraz motywował najzdolniejszych uczniów nagrodami pieniężnymi.

W sferze zdrowia i opieki społecznej konsekwentnie zwiększono jakość oraz dostępność świadczonych usług. Do użytku oddano nowe mieszkania socjalne oraz domy wspólnotowe. Rozpoczęto i kontynuowano projekty centrów dziennej aktywności, placówek opiekuńczych i innych instytucji usług socjalnych, a także zainicjowano wdrażanie programu mieszkań chronionych. Odnowiono przestrzenie Przychodni Rejonu Wileńskiego oraz ambulatoriów, rozszerzono zespół specjalistów, a w Przychodni w Niemenczynie uruchomiono nowoczesne centrum

rehabilitacji medycznej. Z kolei Biuro Zdrowia Publicznego Samorządu Rejonu Wileńskiego, liczące swój pierwszy rok działalności, aktywnie wpisało się w życie lokalnych społeczności, świadcząc usługi z zakresu promocji zdrowia.

Samorząd wiele uwagi poświęcił tworzeniu i modernizacji przestrzeni publicznych oraz obiektów kulturalnych i sportowych. Równolegle, w celu profesjonalnej koordynacji działań w sferze kultury, rekreacji i sportu, powołano Radę Sportu Rejonu Wileńskiego oraz Centrum Informacji Turystycznej i Biznesowej. Obok licznych wydarzeń, ważnym akcentem było zgłoszenie tradycji palm wileńskich do wpisu na Reprezentatywną Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Ludzkości UNESCO.

W obszarze ochrony środowiska i gospodarki komunalnej aktywnie realizowano projekty z zakresu gospodarowania odpadami, eliminacji gatunków inwazyjnych oraz dobrostanu zwierząt.

Kontynuowano także renowację budynków wielomieszkańczych oraz rozbudowywano infrastrukturę wodno-kanalizacyjną.

5.>>

4.>>

Chcąc być jeszcze bliżej mieszkańców i zapewnić dogodny dostęp do usług, samorząd wdrożył nowoczesne rozwiązania cyfrowe. Zaprezentowano Kartę Mieszkańca Rejonu Wileńskiego „Arti” wraz z aplikacją mobilną „Vilniaus rajonas „Arti”. Nazwa projektu – czyli po litewsku „bliisko” – symbolizuje więź z mieszkańcem: bycie bliżej człowieka, szybsze reagowanie i jaśniejszą komunikację.

Jednocześnie aktywnie rozwijano współpracę z przedstawicielami biz-

nesu, rolnictwa, a także z innymi państwami (Ukraina, Polska, inne kraje UE) oraz litewskimi samorządami.

Na zakończenie prezentacji sprawozdania mer Robert Duchniewicz wyraził wdzięczność pracownikom administracji samorządu, radnym oraz wszystkim zaangażowanym mieszkańcom rejonu za współpracę i wkład w budowanie wspólnego dobra.

„W 2025 roku rozpoczęliśmy wiele ważnych projektów, których

rezultaty nie są widoczne od razu. W tym roku będziemy nie tylko kontynuować i finalizować dotychczasowe działania w zakresie rozwoju edukacji, infrastruktury transportowej i innych dziedzin, ale także zainicjujemy nowe projekty odpowiadające na potrzeby mieszkańców” – powiedział mer R. Duchniewicz. ■

Strony przygotowano
na podstawie informacji
Samorządu Rejonu Wileńskiego

Świadczenia dla rodzin wzrosną. Sprawdź, co zmieni się od czerwca

Od czerwca rodziny odczują ważne zmiany w systemie wsparcia. Wyższe świadczenia, nowe zasady i szerszy dostęp do pomocy mają ułatwić rodzicom pierwsze lata opieki nad dzieckiem.

Od początku czerwca jednorazowy zasiłek z tytułu urodzenia dziecka wzrośnie z 11 do 14 BSI (lit. bazinė socialinė išmoka). Oznacza to, że świadczenie zwiększy się z 814 do 1 036 euro. Taka sama kwota będzie przysługiwać również w przypadku adopcji dziecka lub objęcia go opieką.

„Naszym celem jest, aby państwo było niezawodnym partnerem dla rodziny na każdym etapie jej życia – od narodzin dziecka po możliwość połączenia wychowywania dzieci z nauką lub pracą” – powiedziała Jūratė Zailskienė, minister opieki socjalnej i pracy.

ZASIŁEK TAKŻE BEZ STAŻU

Od 1 czerwca rozszerza się krąg osób uprawnionych do zasiłku na opiekę nad dzieckiem. Świadczenie będzie przysługiwać wszystkim rodzicom, rodzicom adopcyjnym i opiekunom wychowującym dzieci do drugiego roku życia, którzy nie mają wystarczającego stażu ubezpieczenia społecznego i prawa do zasiłku na opiekę nad dzieckiem z Sodry.

Dotychczas zasiłek ten był przeznaczony dla osób uczących się lub studiujących, które wychowują dziecko i nie zgromadziły wymaganego stażu ubezpieczenia społecznego. W 2026 r. wynosi on 444

euro miesięcznie i jest wypłacany do ukończenia przez dziecko drugiego roku życia.

Zmiana ma zapewnić równe gwarancje socjalne wszystkim rodzicom wychowującym małe dzieci, niezależnie od ich sytuacji ubezpieczeniowej.

DOPLATA DO OPIEKUNKI

Od 1 czerwca zasiłek kompensacyjny z tytułu opieki nad dzieckiem będzie dostępny nie tylko dla pracujących rodziców lub opiekunów zatrudniających opiekunkę. Skorzystają z niego także rodziny, w których jeden z rodziców lub jedyny rodzic uczy się albo studiuje w trybie stacjonarnym, na studiach doktoranckich lub w ramach stażu.

Świadczenie przysługuje na każde dziecko w wieku przedszkolnym, które nie uczęszcza do przedszkola i pozostaje pod odpłatną opieką osoby fizycznej prowadzącej dzienną opiekę nad dziećmi na podstawie zaświadczenia o działalności indywidualnej lub umowy o pracę. Od 1 stycznia 2026 r. wysokość tego zasiłku wynosi 384,8 euro. W 2025 r. było to 364 euro.

Rodziny mogą korzystać również z innych świadczeń. Od 1 stycznia 2026 r. uniwersalny zasiłek na dziecko wynosi 129,5 euro, a dodatkowy zasiłek dla rodzin wielodzietnych, ubogich lub wychowujących dziecko z niepełnosprawnością – 76,2 euro. Łącznie daje to 205,7 euro miesięcznie na jedno dziecko. ■

Opr. J. B. na podst. socmin.lt

Od czerwca rodziny będą mogły liczyć na wyższe świadczenia i szersze wsparcie państwa Fot. Freepik

Kolejny zmasowany atak na Kijów. Rosyjski terror uderzył w polski klasztor

Honorata Adamowicz

W nocy z 24 na 25 maja rosyjskie wojska przeprowadziły kolejny zmasowany atak na Ukrainę. W jego wyniku poważnych zniszczeń doznał klasztor dominikanów wraz z Instytutem Nauk Religijnych Św. Tomasza z Akwinu w Kijowie w dzielnicy Łukjaniwka, prowadzone przez zakonników z Polski. Uszkodzone zostały także siedziby dwóch polskich organizacji.

ROSJANIE UDERZYLI W NOC ZESŁANIA DUCHA ŚWIĘTEGO

— Rosjanie uderzyli właśnie w noc Zesłania Ducha Świętego. To była jedna z najbardziej dramatycznych i przerażających nocy od początku wojny. Pierwsze eksplozje i odgłosy nadlatujących dronów było słyszeć już około północy. Alarm trwał przez wiele godzin, a mieszkańcy Kijowa przez całą noc żyli w napięciu i strachu. Najtragiczniejszy moment nastąpił około godziny czwartej nad ranem, kiedy rosyjska raketa uderzyła w dziesięciopiętrowy blok mieszkalny znajdujący się w pobliżu klasztoru. Siła wybuchu była ogromna. Fala uderzeniowa rozeszła się po całej okolicy i spowodowała bardzo duże zniszczenia — relacjonował przełożony dominikanów w Ukrainie, ks. Jarosław Krawiec, który rozmawiał z „Kurierem Wileńskim” bezpośrednio z miejsca ataku.

Potężny podmuch powybił szyby w oknach klasztoru, salach wykładowych instytutu oraz w kaplicy. W wielu pomieszczeniach uszkodzone zostały framugi i drzwi. Okolica po ataku była pełna szkła, gruzu i zniszczonych elementów budynków.

KIJÓW SPRZĄTA PO NOCNYM PIEKLE

Ks. Krawiec podkreślił, że mieszka w Kijowie od wielu lat i razem z braćmi pozostał w mieście

przez cały okres pełnoskalowej wojny. Jak zaznaczył, nocny atak był najpotężniejszym i najbardziej dotkliwym uderzeniem rosyjskich rakiet oraz dronów, jakie dotąd przeżyli w swojej okolicy od początku inwazji.

— Jesteśmy ludźmi wierzącymi, dlatego mimo tego ataku razem ze współbraćmi uczestniczyliśmy w niedzielnych uroczystościach Zesłania Ducha Świętego — mówił duchowny. Odprawimy także wieczorne nabożeństwo. Staramy się funkcjonować normalnie, tak jak każdego dnia — podkreślił ks. Krawiec.

Jak zaznaczył duchowny, mieszkańcy Kijowa próbują wracać do codzienności mimo ogromnych zniszczeń. Ludzie sprzątają potłuczone szkło, pomagają sobie nawzajem i wspierają sąsiadów. Zakonnicy również porządkują teren klasztoru oraz próbują zabezpieczyć uszkodzone drzwi i wybite okna.

— Życie toczy się dalej, choć wszyscy wciąż odczuwają skutki tej tragicznej nocy — dodał.

Klasztor dominikanów wraz z Instytutem Nauk Religijnych św. Tomasza z Akwinu w Kijowie znajdują się w dzielnicy Łukjaniwka — jednym z najintensywniej ostrzeliwanych tej nocy miejsc ukraińskiej stolicy. W klasztorze mieszka sześciu Polaków i dwóch Ukraińców.

ZNISZCZONE SIEDZIBY POLSKICH ORGANIZACJI

W wyniku rosyjskich ataków ucierpiały również siedziby dwóch polskich organizacji działających w Kijowie. O sprawie w mediach społecznościowych poinformował konsul RP Paweł Owad, apelując jednocześnie o wsparcie dla poszkodowanych instytucji.

Uszkodzona została sala prób Zespołu Pieśni i Tańca „Polanie znad Dniepru”, który od ponad ćwierć wieku promuje polską kulturę ludową. Zniszczenia objęły także pomieszczenia organizacji Language Bridge zajmującej się upowszechnianiem języka polskiego.

7.>>

Zniszczone pomieszczenia organizacji Language Bridge, zajmującej się upowszechnianiem języka polskiego Fot. Paweł Owad, Facebook

6.>>

ATAK NA CYWILÓW I KULTURĘ

W rozmowie z „Kurierem Wileńskim” profesor Oleksij Harania, politolog z Ukrainy, powiedział, że skala zniszczeń określana jest jako bardzo duża i obejmuje nie tylko infrastrukturę mieszkalną, ale również obiekty o znaczeniu kulturowym i symbolicznym. Atak dotknął m.in. muzea, teatry oraz inne instytucje związane z dziedzictwem narodowym Ukrainy.

— Kijów ponownie stał się celem zmasowanego ataku rakietowego i dronowego przeprowadzonego przez Rosję. W wyniku ostrzału w samej stolicy Ukrainy rannych zostało około 80 osób, a dwie osoby poniosły śmierć. Według przekazanych informacji w skali całego kraju zginęły cztery osoby, a około 100 zostało rannych — podkreśla Oleksij Harania.

Wśród zniszczonych obiektów znalazły się m.in.: Narodowe Muzeum Sztuki Ukrainy, Muzeum Czarnobyla, Narodowa Filharmonia Ukrainy, Narodowa Akademia Muzyczna Ukrainy, Narodowa Biblioteka Ukrainy im. Jarosława Mądrego oraz Opera Kijowska.

— Zniszczenia objęły również inne ważne instytucje kultury, w tym kilka teatrów oraz muzeów, a także Muzeum Sztuki znajdujące się w centrum Kijowa, które również ucierpiało w wyniku ostrzału. Tego rodzaju uderzenia nie są wymierzone w cele militarne, lecz w ludność cywilną oraz w przestrzeń kultury. Podkreślane jest, że działania te mogą być interpretowane jako próba osłabienia i niszczenia tożsamości Ukrainy oraz jej mieszkańców. W tym ujęciu kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe stają się jednym z celów presji i destrukcji, co ma prowadzić nie tylko do fizycznych strat, ale także do osłabienia więzi społecznych oraz poczucia ciągłości historycznej społeczeństwa. Szczególnie poważnie ucierpiało Muzeum Czarnobyla, które zostało zniszczone lub uszkodzone w ok. 40 proc. Ma to wymiar symboliczny, ponieważ niedawno obchodzono rocznicę 40 lat od katastrofy w Czarnobylu. Uszkodzenia obiektu uznawane są za wyjątkowo dotkliwe dla ukraińskiego dziedzictwa pamięci — podkreśla rozmówca.

Mieszkańcy Kijowa próbują wracać do codzienności mimo ogromnych zniszczeń Fot. EPA-ELTA

„DLA NAS TO JUŻ CODZIENNOŚĆ”

W rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Walentyna z Kijowa opisała sytuację w dzielnicy Łukjaniwka, która — jak podkreśliła — najbardziej ucierpiała podczas nocnych ataków. W jej relacji widać zarówno przyzwyczajenie do życia w warunkach wojennych, jak i narastające zmęczenie wielomiesięcznym zagrożeniem.

— Jesteśmy już do tego przyzwyczajeni. Noc była bardzo niespokojna, ludzie siedzieli w schronach, choć nie wszyscy, tak jak na początku wojny, kiedy każdy natychmiast uciekał i się ukrywał. Teraz sytuacja wygląda inaczej, kiedy rozlega się alarm. Część osób nadal reaguje i schodzi do schronów, ale inni zachowują się spokojniej, jakby sygnały ostrzegawcze stały się elementem codziennego rytmu życia w mieście. Zmieniło się nie tylko zachowanie ludzi, ale także ich sposób postrzegania zagrożenia. Początkowy strach i natychmiastowa reakcja ustąpiły miejsca pewnemu rodzajowi przyzwyczajenia, które wynika z długotrwałego funkcjonowania w warunkach wojennych. Dla nas to, niestety, stało się normalne. Mimo tego, że przyzwyczailiśmy się do tego, to każda noc alarmów i wybuchów wciąż wiąże się ze stresem, niepewnością i zmęczeniem psychicznym, które narasta z czasem i wpływa na co-

dzienne życie mieszkańców Kijowa — komentuje sytuację Walentyna.

Dodała, że mimo tej „normalizacji” zagrożenia, każda taka noc nadal przynosi strach, chaos i realne straty. Szczególnie trudna sytuacja dotyczy osób, które w wyniku ostrzału straciły dach nad głową lub ich mieszkania zostały poważnie uszkodzone.

— Ci, którzy zostali bez domu, od razu szukają schronienia, czasem u rodziny, czasem u znajomych albo w innych bezpieczniejszych miejscach. Najważniejsze jest teraz to, żeby mieć gdzie przenocować i jakoś przetrwać — zaznacza.

Walentyna zwraca też uwagę na silną solidarność mieszkańców, którzy starają się wzajemnie wspierać w obliczu zniszczeń.

— Pomagamy sobie nawzajem. Ci, którzy ucierpieli mniej albo wcale, wspierają tych najbardziej poszkodowanych. Wszyscy razem wychodzimy sprzątać — zbieramy gruzy, szkło, próbujemy zabezpieczyć mieszkania i budynki. Każdy robi, co może — relacjonuje.

Szacuje się, że łącznie podczas ostatniego zmasowanego rosyjskiego ataku na Ukrainę, przeprowadzonego z użyciem około 600 dronów i 90 rakiet, zginęły co najmniej cztery osoby.

Szefowa KE z wizytą na Litwie. „Unia nigdy w tak wielu sprawach nie mówiła jednym głosem”

Antoni Radczenko

Andrzej Pukszo w rozmowie z „KW” sądzi, że to jest bardzo dobry znak i świadczy o tym, że litewscy politycy i dyplomaci stanęli na wysokości zadania.

Portal „Politico” poinformował, że po serii wtargnięć dronów w przestrzeń powietrzną krajów bałtyckich przewodnicząca Komisji Europejskiej we wtorek, 26 maja, odwiedzi Litwę. Portalowi potwierdziło tę informację trzech urzędników znających szczegóły wizyty, którym zapewniono anonimowość.

SOLIDARNOŚĆ UNIJNA: „SZCZĘŚCIE W NIESZCZĘŚCIU”

Urzędnicy zapowiedzieli, że Ursula von der Leyen ma spotkać się z przywódcami państw bałtyckich i omówić koordynację działań w odpowiedzi na bieżącą sytuację. Według doniesień do Litwy uda się również unijny komisarz ds. obrony Andrius Kubilius.

— Unia przez ostatnie dwa-trzy lata, jak nigdy, pokazuje solidarność we wszystkich zakresach swojej polityki. Mamy do czynienia ze swoistym szczęściem w nieszczęściu. Rosja jest u bram unii. Agresja rosyjska przekracza granicę unii. Poza tym UE nie zawsze może liczyć na pomoc Stanów Zjednoczonych. Te wszystkie czynniki bardzo wzmocniły i zjednoczyły unię. Nigdy w tak wielu sprawach nie mówiła jednym głosem — komentuje sytuację w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” politolog Andrzej Pukszo z Uniwersytetu Witolda Wielkiego.

Jeden z urzędników stwierdził, że oprócz okazania „solidarności z krajami bałtyckimi”, podczas wizyty uwaga zostanie także skupiona na wzmacnianiu wspólnych zdolności obronnych przy

Szefowa Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen ze względu na sytuację z dronami w krajach bałtyckich ma odwiedzić dzisiaj Litwę.

Ursula von der Leyen ma spotkać się z przywódcami państw bałtyckich i omówić koordynację działań w odpowiedzi na bieżącą sytuację. Fot. EPA-ELTA

W ubiegłym tygodniu na części terytorium Litwy dwukrotnie ogłaszano alarm lotniczy z powodu dronów, które mogły wlecieć do kraju. Podobne komunikaty przez kilka dni z rzędu otrzymywali również mieszkańcy wschodniej Łotwy.

wykorzystaniu mechanizmów finansowania i planowania Komisji Europejskiej.

KWESTIA DRONÓW: FLANKA WSCHODNIA POD OPIEKĄ

W ubiegłą środę na Litwie ogłoszono alarm lotniczy po tym, jak w pobliżu granicy z Białorusią zauważono zbłąkanego drona, co doprowadziło do aktywacji misji NATO Baltic Air Policing. Incydent ten miał miejsce po tym, jak wcześniej w tym miesiącu dwa ukra-

ińskie drony lecące w kierunku Rosji spadły na Łotwie nad pustym magazynem ropy, wywołując kryzys, który doprowadził do rozpadu koalicji rządzącej. W ubiegłym tygodniu myśliwiec NATO zestrzelił drona w estońskiej przestrzeni powietrznej.

Zdaniem naszego rozmówcy Ursula von der Leyen swoją wizytą pokazuje, że w UE liczą się również małe kraje.

— To pokazuje, że wschodnia flanką jest pod opieką Brukseli. Chciałbym przypomnieć, że doczekaliśmy się wizyty Ursuli von der Leyen, kiedy była bardzo napięta sytuacja na granicy litewsko-białoruskiej ze względu na nielegalnych migrantów. Teraz widzimy, że unia po raz kolejny demonstruje, że sytuacja na wschodniej granicy UE nie jest jej obojętna. To z jednej strony. Z drugiej, trzeba odnotować aktywność naszych przywódców. Udowodnili, że potrafią zakomunikować swoje potrzeby i mieć dobre relacje z Brukselą — zaznacza Pukszo.

9.>>

8.>>

W lutym Unia Europejska zainicjowała plan mający na celu wzmocnienie państw przyfrontowych w obliczu obaw, że rosyjska wojna przeciwko Ukrainie oraz działania hybrydowe mogą zaszkodzić lokalnym gospodarkom. Komisja Europejska przygotowuje również plany mające pomóc państwom wzmocnić zdolności obrony powietrznej poprzez wspólne zakupy i programy rozwojowe.

— Relacje z Brukselą są bardzo ważne. Musimy zrozumieć, że w obliczu dużej Rosji trzy nieduże kraje bałtyckie nie za bardzo mogą coś zrobić. Trzeba też rozumieć, że to nie jest kwestia chwili obecnej, tylko litewska dyplomacja nad tym pracowała wiele lat. W mojej opinii nasi dyplomaci i politycy stanęli na wysokości zadania — dodaje Andrzej Pukszo.

MILITARYZACJA BIAŁORUSI I DESTABILIZACJA UNII

Zdaniem przedstawiciela białoruskiej opozycji Pawła Łatuszki Moskwa i Mińsk wszelkimi sposobami dążą do destabilizacji UE. „To nie są przypadkowe drony, to są celowe działania mające na celu destabilizację sytuacji w UE. Musimy zrozumieć, że strategicznym celem Rosji i Łukaszenki jest

destabilizacja UE, a w perspektywie — zniszczenie wspólnoty jako jednolitego organizmu” — powiedział w wywiadzie dla BNS były dyplomata.

Łatuszka wezwał także do utrzymania i wzmocnienia presji na Mińsk, w tym europejskich sankcji na białoruskie nawozy. Zdaniem opozycjonisty Łukaszenka rozumie wyłącznie język siły. Powiedział to po tym, kiedy litewski minister spraw zagranicznych Kęstutis Budrys, podczas zamkniętego posiedzenia frakcji Litewskiej Partii Socjaldemokratycznej, wspominał o naciskach USA dotyczących tranzytu białoruskich nawozów.

„Prosimy naszych partnerów o utrzymanie tego stanowiska, ponieważ te pieniądze zostaną przeznaczone na militaryzację Białorusi, wspieranie agresji przeciwko Ukrainie oraz represje na Białorusi” — stwierdził Łatuszka.

W ubiegłym tygodniu na części terytorium Litwy dwukrotnie ogłaszano alarm lotniczy z powodu dronów, które mogły wlecieć do kraju. Podobne komunikaty przez kilka dni z rzędu otrzymywali również mieszkańcy wschodniej Łotwy. ■

W ubiegłym tygodniu na części terytorium Litwy dwukrotnie ogłaszano alarm lotniczy Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Pocшта Litewska wydała nowy znaczek

W piątek 22 maja Pocшта Litewska wprowadza do obiegu nowy znaczek pocztowy poświęcony stuleciu Litewskiej Izby Rolniczej. Jak poinformowała Pocшта Litewska, znaczek o nominale 2,05 euro zaprojektowała artystka Rasa Janulevičiūtė. Zostanie ona wydana w nakładzie 15 tys. sztuk, a w urzędzie pocztowym w Kownie, przy prospekcie Króla Mendoga (Karaliaus Mindaugo prosp.), odbędzie się stemplowanie datą pierwszego dnia obiegu.

W komunikacie zaznaczono, że Izba Rolnicza jest jedną z najstarszych europejskich organizacji rolniczych, działającą na Litwie od 1926 roku.

„Rosyjskie dzwonki” znów wyłudziły tysiące

Oszuści wyłudziły 52 tys. euro od trzech mieszkańców kraju — poinformował w piątek Departament Policji.

W czwartek 21 maja do policji w Wilnie zgłosiła się kobieta urodzona w 1935 r., informując, że tego samego dnia około godz. 10:30 w Wilnie, gdy przebywała w domu, zadzwoniły do niej nieznane osoby. Mówili po rosyjsku, przedstawili się jako pracownicy przychodni i funkcjonariusze policji i podstępem wyłudziły 20 tys. euro.

Inna mieszkanka Wilna, urodzona w 1940 r., zgłosiła, że w czwartek około godz. 9:00 w Wilnie, gdy przebywała w domu, zadzwoniła do niej osoba podająca się za funkcjonariusza policji i wyłudziła 15 tys. euro. Dzwoniący również mówił po rosyjsku.

Ofiarą oszustów padła również mieszkanka rejonu kowieńskiego. Do policji zgłosiła się kobieta urodzona w 1957 r., informując, że 12 maja zadzwoniła do niej nieznajoma rosyjskojęzyczna kobieta, która przedstawiła się jako pracownica banku i wyłudziła od niej 17 tys. euro.

Opr. A.K. na podst. BNS, mat.pras.

WILNO Rusza system segregacji oleju spożywczego

W poniedziałek 25 maja w Wilnie wystartował nowy system segregacji oleju spożywczego, który obejmuje ustawienie specjalnych pojemników do segregacji w całym mieście. Jak poinformował samorząd, szacuje się, że w zeszłym roku do kanalizacji w Wilnie wyłano ponad 1,2 tys. ton oleju i tłuszczu. W rurach tłuszcze zastygają, co zwiększa ryzyko zatorów i awarii sieci kanalizacyjnej. Oddzielony i odpowiednio zebrany olej można przetworzyć na biopaliwa; z jednego kilograma zużytego oleju spożywczego można wyprodukować tyle samo biodiesla.

KOSMOS Rozpoczęła się chińska misja „Shenzhou-23”

W niedzielę 24 maja Chiny rozpoczęły misję „Shenzhou-23”, w ramach której chiński astronauta po raz pierwszy spędzi cały rok na orbicie. Rakieta Long March 2-F wystartowała z centrum startowego Jiuchuan na pustyni Gobi w północno-zachodnich Chinach i przetransportowała trzech astronautów na stację kosmiczną Tiangong. Misja ta będzie pierwszym lotem kosmicznym, w którym weźmie udział astronauta z Hongkongu — 43-letni Li Jiaying, wcześniej pracujący w policji w Hongkongu. Pozostali członkowie załogi to 39-letni inżynier kosmiczny Zhu Yangzhu oraz 39-letni Zhang Zhiyuan, były pilot sił powietrznych, który po raz pierwszy wyruszy w kosmos. Załoga ma przeprowadzić wiele projektów naukowych w dziedzinie nauk przyrodniczych, materiałoznawstwa, fizyki płynów i medycyny. Głównym eksperymentem misji będzie przebywanie jednego z członków załogi na orbicie przez cały rok w celu zbadania skutków długotrwałego pobytu w warunkach mikrogravitacji.

BANK ŻYWNOŚCI Sposób na ograniczenie marnotrawstwa

Ministerstwo Rolnictwa zapowiada wprowadzenie zachęt mających na celu ograniczenie marnotrawstwa żywności i promowanie przekazywania jej na cele charytatywne przez przedsiębiorstwa. Simonas Gurevičius, dyrektor Banku Żywności (Maisto bankas) twierdzi, że najlepiej służyłoby temu zmiany w przepisach, które zachęcałyby przedsiębiorstwa do przekazywania żywności nadającej się jeszcze do spożycia na cele charytatywne, a nie do produkcji biopaliwa lub biokompostu. „Biznes przede wszystkim dąży do sprzedaży żywności. Jeśli to się nie udaje, zastanawia się, co jest tańsze: czy bardziej opłaca się zamienić żywność w odpady, a z odpadów — w biopaliwo lub paszę dla zwierząt, czy jednak przekazać ją na cele charytatywne? Obecny system w Litwie nie zachęca do przekazywania żywności na cele charytatywne” — wyjaśnił Simonas Gurevičius. „Trzeba zrobić wszystko, aby przedsiębiorcy nie opłacało się wyrzucać ani utylizować, ponieważ obecnie biznes czerpie niemal identyczne korzyści, niezależnie od tego, czy przekazał produkty na cele charytatywne, czy sprzedawał je do ostatniego dnia, a potem zamienił w odpady” — dodał.

TECHNOLOGIE AAD zakupił osiem podwodnych dronów

Departament Ochrony Środowiska (AAD) nabył osiem podwodnych dronów Deep Trekker DTG3, które będą wykorzystywane do wykrywania źródeł zanie-

czyszczeń, inspekcji obiektów podwodnych oraz rejestrowania ewentualnych naruszeń przepisów dotyczących ochrony środowiska. Departament poinformował, że w tym tygodniu odbyło się szkolenie z obsługi sprzętu. „Wzmacniając nasze możliwości techniczne, dążymy do tego, aby państwowy nadzór nad ochroną środowiska był jeszcze bardziej skuteczny i operacyjny. Drony podwodne umożliwią szybszą identyfikację potencjalnych źródeł zanieczyszczeń, przeprowadzanie inspekcji w miejscach skomplikowanych lub trudno dostępnych oraz dokładniejsze rejestrowanie naruszeń przepisów dotyczących ochrony środowiska” — powiedział pełniący obowiązki dyrektora AAD Eglė Paužulienė.

WILNO Partnerstwo z japońskim miastem Nagoya

W maju rada miasta stolicy wyraziła zgodę na podpisanie umowy o partnerstwie między Wilnem a japońskim miastem Nagoya. „Po długiej przerwie Wilno nawiązuje nowe partnerstwo z odległą Japonią. To kontynuacja współpracy zapoczątkowanej jeszcze za kadencji Remigijusa Šimašiusa, która zaowocuje pięknym muzeum w Nagoi poświęconym Wilnu i na tej podstawie otrzymaliśmy propozycję podpisania umowy o partnerstwie” — powiedział mer stolicy Valdas Benkunskas. Umowa ma na celu wzmocnienie współpracy między Wilnem a Nagoją w dziedzinach edukacji, kultury, innowacji, gospodarki i zrównoważonego rozwoju środowiska. Przewiduje się wspieranie współpracy miast w zakresie edukacji na rzecz pokoju, dialogu, praw człowieka i tolerancji, a także wymiany kulturalnej, historycznej i artystycznej oraz partnerstwa między muzeami i innymi instytucjami kulturalnymi.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf.wł.; Fot. Dainius Labutis, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Budrys: NATO powinno pokazać Rosji siłę. Eksperci: To niebezpieczna retoryka

Honorata Adamowicz

W rozmowie opublikowanej przez „Neue Zürcher Zeitung” minister spraw zagranicznych Litwy Kęstutis Budrys stwierdził, że NATO powinno wyraźnie pokazać Rosji swą gotowość militarną, również w odniesieniu do obwodu królewieckiego. Jak podkreślił, Sojusz dysponuje możliwościami pozwalającymi w razie potrzeby skutecznie uderzyć w rosyjskie systemy obrony powietrznej i bazy rakietowe znajdujące się w tym regionie.

„NIEODPOWIEDNIA WYPOWIEDŹ”

Wypowiedź szefa litewskiej dyplomacji spotkała się z negatywnymi ocenami zarówno ze strony części polityków, jak i ekspertów. Podkreślają oni, że tego typu retoryka może prowadzić do niepotrzebnej eskalacji napięć w regionie i zwiększać ryzyko dalszego zaostrzenia relacji z Rosją.

— Uważam, że Budrys przesadził. W naszej koncepcji nie ma mowy o zniszczeniu Królewca, naszą koncepcją jest obrona i bezpieczeństwo. Myślę, że takie wypowiedzi są nie na miejscu, nie w tym czasie i są niepotrzebne. Jego słowa nie przyniosą nic dobrego ani żadnych pozytywnych efektów — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” przewodniczący sejmowego Komitetu Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony Rimantas Sinkevičius.

Politolog i publicysta Kęstutis Girnius w rozmowie z „KW” również ocenia, że jest to wypowiedź nieodpowiednia, która może dodatkowo sprowokować Rosję i skłonić ją do wzmacniania sił w regionie.

— Jeśli Budrys naprawdę tak mówi, to brzmi to po prostu nierozsądnie. Oczywiście NATO mogłoby to zrobić, ale jak zareagowałaby Rosja, gdyby doszło do ataku na Królewec? Mogą uznać, że ich siły są rozbijane i wtedy ist-

Wypowiedź Kęstutisa Budrysa została ostro skrytykowana
Fot. Julius Kalinskas, ELTA

nieje ryzyko, że Rosja użyje broni nuklearnej przeciwko jakiemuś państwu w Europie. Czy pan Budrys w ogóle o tym myśli? Dość naiwnym jest sądzić, że można zaatakować Rosję, zniszczyć ją lub przejąć Królewec, a ona nie zrobi nic i spokojnie się na to zgodzi. Jeśli Budrys naprawdę wzywa do działań przeciwko Królewcowi, to moim zdaniem powinien zrezygnować ze stanowiska ministra spraw zagranicznych — podkreślił Kęstutis Girnius.

REAKCJA KREMLA

Na reakcję Rosji nie trzeba było długo czekać. Rosyjskie władze i propaganda oskarżyli litewskiego ministra, że grzozą Rosji atakiem NATO na obwód królewiecki. Rzecznik Kremla Dmitrij Pieskow określił słowa litewskiego ministra jako „niemal szalone”. W komentarzu dla rosyjskich mediów stwierdził również, że tego typu deklaracje nie powinny być traktowane poważnie. Podkreślił przy tym, że jego zdaniem państwa bałtyckie wykazują silne, wręcz obsesyjne nastawienie antyrosyjskie. Jak ocenił, takie podejście ma ich „oślepić”, utrudniać racjonalne myślenie o przyszłości i działanie zgodne z własnym interesem.

Przedstawiciel Władimira Putina od dłuższego czasu krytycznie wypowiada się o Litwie i regionie. W ostatnich tygodniach Moskwa sugerowała m.in., że państwa bałtyckie mogą pośrednio wspierać Ukrainę, udostępniając swoje terytorium do ataków dronowych na Rosję. Zarówno Ukraina, jak i Litwa, Łotwa oraz Estonia stanowczo odrzuciły te oskarżenia.

Rosja regularnie formułuje także zarzuty dotyczące rzekomych prób izolacji obwodu królewieckiego. W przeszłości Putin ostrzegał, że ewentualne działania tego typu mogłyby doprowadzić do poważnej eskalacji i „konfliktu na dużą skalę”.

Obwód królewiecki to rosyjska eksklawa nad Morzem Bałtyckim, położona między Polską a Litwą. Region pełni funkcję siedziby Floty Bałtyckiej i ma strategiczne znaczenie militarne, a jednocześnie liczy około miliona mieszkańców.

WYPOWIEDŹ NIEUZGODNIONA

Przewodnicząca Ruchu Liberalów Viktorija Čmilytė-Nielsen w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedziała, że Kęstutis Budrys zwrócił uwagę, iż Kaliningrad może stanowić słaby punkt Rosji, co wywołało nerwową reakcję Kremla i jednocześnie dyskusję w litewskiej polityce wewnętrznej. Jak podkreśliła, nie jest to nowe stwierdzenie ze strony europejskich przedstawicieli, jednak zwykle tego typu kwestie poruszali wojskowi, a politycy zajmujący różne stanowiska do tej pory ich unikali. Niepokój budzi natomiast fakt, że — jak wynika z relacji — wypowiedź Budrysa nie była wcześniej uzgodniona ani w rządzie, ani w koalicji, ani politycznie skonsultowana, co rodzi pytania o spójność działań i komunikacji władz.

„Przestrzeń Dialogu — Twórzmy Litwę Razem”: obchody Dnia Wspólnot Narodowych w Sejmie

21 maja, w czwartek, w Sejmie RL po raz pierwszy odbyło się wydarzenie poświęcone obchodom Dnia Wspólnot Narodowych. Inicjatorem i patronem wydarzenia był przewodniczący litewskiego parlamentu Juozas Olekas.

Justyna Giedrojć

W ramach wydarzenia pod hasłem „Przestrzeń Dialogu — Twórzmy Litwę Razem” odbyły się dyskusje, podczas których omówiono kwestie regulacji prawnych oraz aspekty kulturowe. Przedstawiciele mniejszości narodowych i grup etnicznych spotkali się z przedstawicielami instytucji państwowych i organizacji społecznych. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele Sejmu, Rządu, Departamentu Mniejszości Narodowych, organizacji pozarządowych, Departamentu Migracji oraz innych odpowiedzialnych instytucji. Wśród uczestników był Christophe Kamp, Wysoki Komisarz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) ds. mniejszości narodowych. Dyplomata odwiedził Litwę po raz pierwszy.

Juozas Olekas, inicjator przedsięwzięcia podkreślił, że każda wspólnota, pielęgnując swoje tradycje, język i sztukę, współtworzy wyjątkowy obraz Wilna i Litwy.

„To z kolei wzbogaca nas wszystkich, uczy tolerancji, wzajemnego zrozumienia i szacunku. Działalność kulturalna, edukacyjna i społeczna wspólnot mniejszości narodowych stanowi nieoceniony wkład w siłę i różnorodność naszego społeczeństwa. Życie wspólnoty zaczyna się od bardzo prostych rzeczy: szacunku i uważności wobec siebie nawzajem, potrzeby bycia dostrzeganym i wysłuchanym oraz chęci do życia w dobrym sąsiedztwie” — mówił przewodniczący Sejmu.

PRIORYTET RZĄDU

Minister sprawiedliwości Rita Tamašunienė w swym przemówieniu zaznaczyła, że Litwa zarówno

za czasów Giedymina jak i Witolda Wielkiego była domem dla ludzi różnych narodowości.

„Mniejszości narodowe na przestrzeni wieków mogły rozwijać i kultywować swoją kulturę, język, tradycje oraz dziedzictwo. Litwa jako kraj wielokulturowy oraz wielonarodowy powinna być dumna ze swojej różnorodności. Mniejszości narodowe oraz jednoczące je wspólnoty stanowią siłę naszego państwa. Wspólnie tworzymy Litwę, codziennie szukając rozwiązań, które wzmacniają naszą wspólną przyszłość. Dlatego też mniejszości narodowe nigdy nie mogą być obok Litwy — są jej integralną częścią. Przedstawiciele mniejszości narodowych są pełnoprawnymi obywatelami Litwy, którzy pracują, wychowują dzieci, płacą podatki i w pełni przyczyniają się do dobrobytu państwa. Nawołujemy do wzajemnego szacunku, zrozumienia, cierpliwości oraz współpracy” — mówiła minister.

Zaznaczyła, że przyjęta przez Sejm pod koniec 2024 r. Ustawa o mniejszościach narodowych zawiera wiele pozytywnych rozwiązań, jednak w pełni nie spełnia wszystkich oczekiwań mniejszości narodowych.

„Ustawa w pełni nie gwarantuje realizacji wszystkich podstawowych praw mniejszości narodowych. Dlatego też lepsza ochrona tych praw jest jednym z kluczowych priorytetów obecnego rządu” — podkreśliła Rita Tamašunienė.

PONAD 15 PROC. OBYWATELI RL

Minister spraw wewnętrznych Władysław Kondratowicz zauważył, że siłą Litwy jest umiejętność zachowania różnorodnych kultur, języków i tożsamości.

„Żyjemy w czasach, kiedy Litwa, Europa i cały demokratyczny świat zmagają się z geopolitycznymi, społecznymi oraz informacyjnymi wyzwaniami.

13.>>

Christophe Kamp i Rita Tamašunienė podczas spotkania z przedstawicielami mniejszości narodowych w Sejmie

12.>>

Wojna Rosji przeciwko Ukrainie, a także działania hybrydowe, polaryzacja społeczeństwa oraz skala dezinformacji zmuszają nas do ponownego przemyślenia, kto tworzy silne i odporne państwo. Jestem przekonany, że państwo jest silne wtedy, gdy zamieszkujące je wspólnoty łączy zaufanie.

Dziś mniejszości narodowe stanowią ponad 15 proc. obywateli kraju. To ludzie, którzy codziennie współtworzą nasze państwo, przyczyniają się do wzrostu gospodarczego, kultywowania kultury, sukcesów naukowych oraz budowania przyszłości całego kraju.

Litwa zawsze była państwem wielonarodowym, a naszą siłą jest umiejętność zachowania różnorodnych kultur, języków i tożsamości, przy jednoczesnym podtrzymywaniu więzi obywatelskiej z własnym krajem — podkreślił minister Kondratowicz.

SPOTKANIE Z WYSOKIM KOMISARZEM OBWE

W ramach wydarzenia poseł AWPL-ZChR Jarosław Narkiewicz spotkał się z Christophem Kampem, wysokim komisarzem OBWE ds. mniejszości narodowych.

— Zapoznałem wysokiego komisarza z podstawowymi, istotnymi dla polskiej mniejszości narodowej kwestiami — sprawami oświaty, praw mniejszości narodowych oraz polityką regionalną. Poruszyłem również ważną kwestię obniżenia progu wyborczego dla partii politycznych reprezentujących mniejszości narodowe. Uważamy, że w wyborach parlamentarnych próg wyborczy w kraju nie powinien wynosić 5 proc. dla partii i 7 proc. dla koalicji, lecz powinien być niższy. Zasadne jest ujednolicenie progów wyborczych w wyborach samorządowych, parlamentarnych oraz do Parlamentu Europejskiego. Poprawka AWPL-ZChR dotycząca obniżenia progu wyborczego nie odnosi się wyłącznie do mniejszości narodowych. Proponujemy, aby we wszystkich tych wyborach próg wyborczy wynosił 4 proc. dla partii oraz 6 proc. dla koalicji, natomiast dla partii politycznych reprezentujących mniejszości

■ Inicjatorem wydarzenia był przewodniczący litewskiego parlamentu Juozas Olekas

■ W gmachu Sejmu odbył się kiermasz i wystawa prac uczniów różnych wspólnot narodowych

narodowe — 3 proc. — powiedział „Kurierowi Wileńskiem” Jarosław Narkiewicz. Polityk zaznaczył, że za partię mniejszości narodowych należy uważać takie ugrupowanie polityczne, w którym 75 proc. członków stanowią obywatele Litwy będący przedstawicielami mniejszości narodowych.

POLKI WŚRÓD WYRÓŻNIONYCH

21 maja z okazji Dnia Wspólnot Narodowych w kościele św. Katarzyny odbyła się uroczysta ceremonia wręczenia nagród zorganizowana przez Departament Mniejszości Narodowych. Uhonorowano zasłużonych przedstawicieli mniejszości

narodowych oraz działaczy społecznych, którzy w znaczący sposób przyczynili się do pielęgnowania kultury wspólnot narodowych, zachowania tożsamości, wzmacniania dialogu międzykulturowego oraz budowania społeczeństwa obywatelskiego. W gronie wyróżnionych były: Agata Granicka — twórczyni ludowa, palmiarka, Renata Dunajewska — dziennikarka polskiej redakcji Litewskiego Radia i Telewizji, Renata Juzokienė — kierowniczka artystyczna dziecięcego polskiego zespołu piosenki i tańca „Wilenka”.

Fot. Marian Paluszkievicz

Konferencja oświatowa „Macierzy Szkolnej”: „Nie protestujemy przeciwko czemuś lub komuś”

Na zwołanej przez „Macierz Szkolną” konferencji została podjęta uchwała dotycząca szkół polskich na Litwie, która ma być skierowana do władz Litwy i Polski.

Antoni Radczenko

„To jest nasze stanowisko dotyczące tego, czego oczekujemy od władz Litwy” — mówi dla „KW” Krystyna Dzierżyńska.

Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna” w ubiegłym tygodniu, zorganizowało w Domu Kultury Polskiej w Wilnie konferencję roboczą pt. „Edukacja polska na Litwie wobec kolejnych wyzwań”.

„Chcemy ustalić naszą pozycję odnośnie kompletowania klas, przygotowania nauczycieli z języka litewskiego, przyszykowania podręczników do nauki języka litewskiego. Ciągłe się nam mówi, że nie chcemy uczyć się języka litewskiego. To nie jest zgodne z prawdą. Chcemy się uczyć, ale ciągle zabiegamy o to, aby te dodatkowe godziny nie były dodawane mechanicznie. Tylko chodzi o to, aby były przygotowane odpowiednie materiały. Tak by nauczyciel lituanista nie musiał korzystać z kserowanych kartków dla uczniów” — opowiedziała dziennikarzom o celu konferencji Krystyna Dzierżyńska, prezes „Macierzy Szkolnej”.

SKALA WSPARCIA

Na konferencji byli obecni przedstawiciele Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego. „Jest mi bardzo miło, że mogę być tu z państwem i przysłuchiwać się obecnym obradom i że możemy posłuchać głosu polskiego środowiska edukacyjnego na Litwie bezpośrednio od państwa. Jest to środowisko wyjątkowe. Szczególnie, jeśli chodzi o skalę, o czym świadczy liczba osób obecnych na sali. Świadczy o tym też skala wsparcia, jakie przekazuje instytut na potrzeby polskiej edukacji na Litwie. Jest to blisko 6 mln złotych w ubiegłym roku” — wita-

Wykład inauguracyjny wygłosił ekspert z Instytutu Rozwoju Języka Polskiego prof. dr hab. Przemysław Gębał

W uchwale m.in. podkreślono, że „Macierz Szkolna” opowiada się za zachowaniem tradycyjnej polskiej szkoły, apeluje o stworzenie trwałego mechanizmu ochrony szkolnictwa i podkreśla, że „Język polski jest fundamentem tożsamości narodowej polskiej społeczności na Litwie”.

Jąc zebranych powiedziała Izabela Siekierska-Rosiak, Kierownik Departamentu Strategii i Współpracy Międzynarodowej Instytutu.

Wykład inauguracyjny wygłosił ekspert z Instytutu Rozwoju Języka Polskiego prof. dr hab. Przemysław Gębał.

PRZYJĘCIE UCHWAŁY

Konferencja robocza „Macierzy Szkolnej” przyjęła uchwałę, w której podkreślono, że konferencja

przede wszystkim skupiła się na systemowych, prawnych i strukturalnych problemach polskiego szkolnictwa na Wileńszczyźnie. Autorzy uchwały podkreślili, że problemy przede wszystkim są spowodowane „kolejnymi etapami reform edukacyjnych i forsowaniem wprowadzania zmian w szkołach mniejszości narodowych na Litwie”.

W dokumencie stwierdza się, że „ratyfikowane przez Republikę Litewską dokumenty międzynarodowe — w szczególności art. 12-14 Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych oraz art. 14 Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy — gwarantują mniejszościom narodowym prawo do zachowania tożsamości narodowej, nauki języka ojczystego oraz pobierania nauki w tym języku, a nowe akta prawne nie mogą pogarszać nabytych praw mniejszości narodowych”.

14.>>

„Konferencja podkreśla, że szkoła polska na Litwie stanowi wartość dla całego Państwa Litewskiego jako przykład edukacji wielojęzycznej, międzykulturowej i obywatelskiej, a szkolnictwo mniejszości narodowych nie stanowi zagrożenia dla integracji państwowej, lecz wzmacnia więź obywatelską z Państwem Litewskim” — czytamy w dokumencie.

JĘZYK FUNDAMENTEM

W uchwale m.in. podkreślono, że „Macierz Szkolna” opowiada się za zachowaniem tradycyjnej polskiej szkoły, apeluje o stworzenie trwałego mechanizmu ochrony szkolnictwa i podkreśla, że „Język polski jest fundamentem tożsamości narodowej polskiej społeczności na Litwie”. „Konferencja wyraża przekonanie, że dalszy rozwój edukacji polskiej na Litwie będzie istotnym wkładem w budowanie nowoczesnego, otwartego i spójnego społecznie Państwa Litewskiego, opartego na wzajemnym szacunku, dialogu i poszanowaniu różnorodności kulturowej” — podają autorzy w części końcowej.

Została poruszona też kwestia tzw. optymalizacji sieci szkół. „Zaznacza, że optymalizacja sieci szkół nie może być prowadzona ze szkodą dla dziecka, wbrew założeniom o powszechnej dostępności do nauki. Przy kompletowaniu klas 1-10 w szkołach działających w miejscowościach, gdzie obok siebie funkcjonują szkoły litewskie i mniejszości narodowych ustalany wymóg posiadania liczby uczniów powinien uwzględniać specyfikę szkoły mniejszości narodowej. W szczególności ocena efektywności sieci szkół nie powinna opierać się wyłącznie na jednolitych kryteriach ilościowych, lecz uwzględniać realne uwarunkowania demograficzne i językowe” — podkreślono w uchwale.

PODRĘCZNIKI I PROGRAMY

Krystyna Dzierżyńska podkreśliła, że uchwała jest wyrazem stanowiska społeczności nauczycielskiej szkół polskich na Litwie.

„Macierz Szkolna” w Domu Kultury Polskiej w Wilnie zorganizowała konferencję roboczą pt. „Edukacja polska na Litwie wobec kolejnych wyzwań”

— Chodzi przede wszystkim o to, czego my chcemy. Równolegle zwracając uwagę, na to, co nam się nie podoba — mówi dla „Kuriera Wileńskiego” prezes Macierzy Szkolnej.

Uchwała ma być wręczona władzom Litwy oraz skierowana do władz Rzeczypospolitej Polskiej.

— Być może nawet do instytucji Unii Europejskiej. Chciałabym podkreślić, że nie protestujemy przeciwko czemuś lub komuś. Po prostu wypowiadamy swoje zdanie na temat tego, czego oczekujemy. Oczekujemy tego,

aby nie było nagłych zmian, które nie były przekonsultowane z naszą społecznością. Na przykład, ktoś zdecydował, że ma być większa liczba godzin nauczania języka litewskiego, ale nie towarzyszą temu jakiekolwiek działania. Przecież od wielu lat prosimy, żeby były podręczniki, nauczyciele, programy nauczania do języka litewskiego — dodaje Dzierżyńska.

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

Podczas wydarzenia przyjęto uchwałę, w której podkreślono, że konferencja skupiła się na systemowych, prawnych i strukturalnych problemach polskiego szkolnictwa na Wileńszczyźnie

Czerwony alert. Psycholog radzi, jak się zachować w sytuacji kryzysowej

Honorata Adamowicz

20 maja rano mieszkańcy Litwy otrzymali komunikat o możliwym zagrożeniu powietrznym, co wywołało falę niepokoju i chaosu. Po podniesieniu alertu do czerwonego mieszkańcy zostali wezwani do natychmiastowego udania się do schronów. Eksperci nie wykluczają, że podobne alarmy mogą się w przyszłości powtarzać. Jak zachować spokój i reagować w sytuacji kryzysowej? Na to pytanie w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” odpowiada psycholog Šarūnas Mačiulis.

— Przede wszystkim bardzo wiele zależy od naszego samopoczucia, wiedzy, zaufania do państwa i instytucji oraz od osobistej odpowiedzialności. Warto zapoznać się z rekomendacjami przygotowanymi przez Ministerstwo Ochrony Kraju, instytucje państwowe oraz Narodowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, by dowiedzieć się, jak się należy zachować, co oznaczają komunikaty w aplikacjach, kolory alertów i jak trzeba reagować. To pomoże nam czuć się pewniej i spokojniej — radzi Šarūnas Mačiulis.

Psycholog podkreśla, że właśnie przygotowanie i świadomość procedur pozwalają ograniczyć chaos oraz poczucie bezradności, które pojawiają się w momentach zagrożenia.

NIE WOLNO IGNOROWAĆ

Jak zaznacza specjalista, pojawienie się czerwonego sygnału powinno być traktowane z pełną powagą.

— Jeśli pojawia się czerwony alert, przede wszystkim nie wolno go ignorować ani traktować jako czegoś nieprawdopodobnego czy przesadzonego. Takie komunikaty są wydawane po to, aby chronić ludzi, dlatego należy postępować zgodnie z zaleceniami służb. Bardzo ważne jest zachowanie dyscypliny i spokoju; panika nigdy nie pomaga, a wręcz może utrudnić podejmowanie właściwych decyzji — tłumaczy psycholog.

Każdy z nas powinien wcześniej się dowiedzieć, gdzie znajduje się najbliższe schronienie lub miejsce, w którym można bezpiecznie się

Każdy z nas powinien wcześniej się dowiedzieć, gdzie znajduje się najbliższe schronienie **Fot. Marian Paluszkiewicz**

ukryć. W sytuacji zagrożenia nie ma czasu na chaotyczne szukanie informacji czy zastanawianie się, co robić. Dlatego przygotowanie psychiczne i praktyczne ma ogromne znaczenie.

— Gdy ogłaszany jest czerwony alert, należy jak najszybciej udać się do bezpiecznego miejsca, schronić się tam i spokojnie czekać na oficjalny komunikat o odwołaniu alarmu — mówi Šarūnas Mačiulis.

EMOCJE SĄ ZARAŻLIWE

Psycholog zwraca uwagę, że w czasie alarmu ogromne znaczenie mają emocje i zachowanie ludzi znajdujących się wokół nas.

— W schronieniu dobrze jest mieć butelkę wody, to również pomaga się uspokoić. Trzeba rozmawiać z ludźmi, wspierać się nawzajem i zwracać uwagę na osoby, które mogą wpadać w panikę. Emocje są bardzo zaraźliwe, dlatego może dojść do paniki, a wtedy trzeba pomagać tym, którzy zaczynają ją odczuwać. Z takimi osobami należy spokojnie porozmawiać, uspokoić je, a jeśli to dziecko — przytulić. Najważniejsze jest, aby nie dopuścić do paniki, ponieważ jest ona jedną z najgroźniejszych rzeczy i może prowadzić do tragicznych konsekwencji — ostrzega specjalista.

Jak podkreśla, kluczowe są zaufanie, przygotowanie i świadomość, że podobne sytuacje mogą się powtarzać.

— Wszystko wskazuje na to, że nie będzie to jednorazowy przypadek. Człowiek musi być przygotowany na to, że jest to nowa rzeczywistość i pod żadnym pozorem nie wolno ignorować sygnałów ostrzegawczych — dodaje psycholog.

POMAGA ODDYCHANIE

Psycholog przypomina również, że w sytuacjach silnego stresu nie wolno zapominać o oddechu, ponieważ organizm bardzo szybko reaguje na lęk i napięcie.

— Jeżeli czujemy, że z naszym organizmem dzieje się coś niepokojącego, należy skupić się na oddechu. Jedną z metod zapobiegania panice jest tzw. oddychanie kwadratowe. Każdy etap wykonuje się, licząc do czterech: wdech — powoli wdychaj powietrze przez nos, licząc do czterech. Zatrzymanie — wstrzymaj oddech, licząc do czterech. Wydech — powoli wypuszczaj powietrze ustami lub nosem, licząc do czterech. Zatrzymanie — ponownie wstrzymaj oddech przed kolejnym wdechem, licząc do czterech — zaleca specjalista. ■

„Milion wspólnych chwil” – rodzinne święto w Kowalczukach

15 maja w Gimnazjum im. Stanisława Moniuszki w Kowalczukach odbył się wyjątkowy koncert z okazji „Dnia Rodziny”. Wydarzenie zgromadziło liczne grono gości – rodziców, dziadków, rodzeństwo, nauczycieli oraz dyrekcję szkoły.

Wśród zaproszonych gości obecny był także poseł na Sejm Republiki Litewskiej Jarosław Narzekiewicz oraz doradca posła – Zofia Abucewicz.

WYJĄTKOWY MOMENT PODCZAS ŚWIĄTECZNEGO KONCERTU

Uroczystość przebiegała w ciepłej i rodzinnej atmosferze. Szczególnie interesujący program artystyczny zaprezentowali uczniowie klas początkowych oraz grupa przygotowawcza. Młodzi artyści oczarowali zgromadzonych gości pięknie wyrecytowanymi wierszami, barwnymi i radosnymi tańcami oraz wzruszającymi piosenkami, za które otrzymali gromkie brawa i słowa uznania.

Wyjątkowym momentem koncertu stało się wspólne wykonanie

piosenki „Milion wspólnych chwil”, do której z radością dołączyli wszyscy zebrani. Ten wzruszający akcent podkreślił znaczenie rodziny, wspólnoty oraz bezcennych chwil przeżywanych razem.

RADOSNE GRY, UŚMIECHY I SERDECZNE ROZMOWY

Podczas uroczystości głos zabrali zaproszeni goście oraz dyrekcja szkoły, dziękując uczniom, nauczycielom i rodzicom za zaangażowanie w przygotowanie pięknego święta.

Po części artystycznej uczestnicy mogli wspólnie spędzić czas podczas radosnych gier i zabaw integracyjnych. Finałem uroczystości był pyszny poczęstunek, przy którym nie zabrakło serdecznych rozmów, uśmiechów oraz dalszego wspólnego świętowania.

Uroczystość przebiegała w ciepłej i rodzinnej atmosferze. Szczególnie interesujący program artystyczny zaprezentowali uczniowie klas początkowych oraz grupa przygotowawcza.

Tegoroczny „Dzień Rodziny” w Kowalczukach pozostawił po sobie wiele pięknych i wzruszających wspomnień, po raz kolejny ukazując, jak wielką wartość mają bliskość, życzliwość oraz wspólnie spędzane chwile w rodzinnym gronie.

St. nauczyciel kl. początkowych
Grażyna Dadel,
St. nauczyciel kl. początkowych
Krystyna Cwietkova

Młodzi artyści oczarowali zgromadzonych gości pięknie wyrecytowanymi wierszami, barwnymi i radosnymi tańcami oraz wzruszającymi piosenkami, za które otrzymali gromkie brawa i słowa uznania **Fot. archiwum szkolne**

Światowy Dzień Pszczół w Rudominie

20 maja obchodzony jest Światowy Dzień Pszczół. Święto to zostało ustanowione przez ONZ. Ma przypominać o roli, jaką owady zapylające odgrywają w przyrodzie i produkcji żywności.

Pszczoly miodne zbierając nektar i pyłek kwiatów, który jest ich pożywieniem, jednocześnie zapylają rośliny owadopylne. Prowadzone przez pszczoły zapylanie roślin jest jednym z najważniejszych czynników plonotwórczych.

Pszczola miodna oprócz przyczyniania się do znacznego zwiększenia plonów rolników, wytwarza jednocześnie cenne produkty pszczele tj. miód, wosk, pierzę, propolis, mleczko i jad pszczeli. Więc należy chronić pszczoły, bo od nich zależy również życie człowieka.

Z tej okazji Centrum Kultury w Rudominie 20 maja zaprosiło na cykl edukacyjny, podczas którego pszczelarka Salomeja podzieliła się swoją wiedzą, doświadczeniem i miłością do pszczoł.

Tego dnia odbyły się warsztaty świecowe dla dzieci oraz dla seniorów. Uczestnicy warsztatów mieli okazję zanurzyć się w magiczny świat świec, gdzie zapachy i światło łączą się w harmonijną całość. Poznali tradycyjne metody rzemiosła, które od wieków towarzyszą ludzkości. Uczestnicy mogli stworzyć własne unikalne dzieło, które będzie wdzięcznym i naturalnym

■ Tego dnia w RKC odbyły się warsztaty świecowe dla dzieci oraz dla seniorów

dotądkiem do ich domu. Wszyscy się przekonali, jak proste, a zarazem satysfakcjonujące, może być tworzenie pięknych świec.

Wszyscy chętni mogli również uczestniczyć w warsztatach kosmetycznych. Podczas tego zajęcia uczestnicy odkrywali świat pszczelich produktów, dowiedzieli się o tym, że mają one znakomite właściwości pielęgnacyjne. Miód użyty w kosme-

tykach nawilża i poprawia stan naszej skóry. Wosk działa ochronnie i regeneracyjnie, a pyłek pszczeli opóźnia procesy starzenia. Była to doskonała okazja, by się zrelaksować, zadbać o siebie i zgłębiać prozdrowotne właściwości produktów pszczelich.

Organizatorem warsztatów było Centrum Kultury w Rudominie. ■

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie

■ Warsztaty były doskonałą okazją, by się zrelaksować, dowiedzieć się czegoś nowego i produktach pszczelich i spędzić czas w przyjaznej, wesołej atmosferze

Samozatrudnienie a świadczenia: co warto wiedzieć o składkach do Sodry

Samozatrudnienie daje niezależność, ale też wymaga znajomości zasad, od których zależy, ile będziemy dostawali w przyszłości. Sodra przypomina, jak działa system ubezpieczenia i emerytur.

Na Litwie działalność na własny rachunek prowadzi 413,7 tys. mieszkańców, a co miesiąc dołącza do nich ponad 5 tys. nowych osób. Od terminowego opłacania składek zależy dostęp do świadczeń chorobowych, macierzyńskich, ojcowskich, opiekuńczych oraz przyszłej emerytury.

JAKIE SKŁADKI PŁACA SAMOZATRUDNIENI

Osoby prowadzące działalność na własny rachunek opłacają składki na państwowe ubezpieczenie społeczne (VSD, valstybinis socialinis draudimas) oraz obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne (PSD, privalomasis sveikatos draudimas). Dzięki nim nabywają prawo do świadczeń socjalnych, m.in. emerytury, zasiłków chorobowych, macierzyńskich, ojcowskich, świadczeń na opiekę nad dzieckiem oraz usług opieki zdrowotnej.

Obowiązek ten dotyczy także osób, które równolegle pracują na podstawie umowy o pracę, studiują lub są ubezpieczone ze środków państwowych. Dochody z działalności trzeba zgłaszać i opłacać od nich należne składki.

Stawki zależą od rodzaju działalności. Osoby prowadzące działalność indywidualną płacą składki VSD według stawki 12,52 proc. Członkowie małych spółek, właściciele jednoosobowych działalności gospodarczych lub faktyczni członkowie spółek rolniczych płacą 13,83 proc., ponieważ obejmuje ich także ubezpieczenie od bezrobocia. Jeśli dana osoba gromadzi środki na dodatkową emeryturę, do stawki VSD dolicza się 3 proc.

Składka PSD wynosi 6,98 proc. od ustalonej podstawy. W 2026 r. minimalna miesięczna składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 80,48 euro.

OD JAKICH DOCHODÓW LICZONE SĄ SKŁADKI

Dochód podlegający opodatkowaniu to kwota pozostająca po odliczeniu dopuszczalnych kosztów. W działalności indywidualnej składki VSD i PSD oblicza się od 90 proc. dochodu podlegającego opodatkowaniu.

Jeśli osoba nie gromadzi dokumentów potwierdzających wydatki, za koszty uznaje się 30 proc. przychodów.

Przykładowo, przy przychodzie 1 500 euro i zastosowaniu 30 proc. kosztów dochód podlegający opodatkowaniu wynosi 1 050 euro. Podstawa składek to 90 proc. tej kwoty, czyli 945 euro.

Inaczej liczone są składki członków małych spółek — od 50 proc. kwoty wypłaconej na potrzeby osobiste. Jeśli członek MB wypłaci 2 tys. euro, podstawa składek wyniesie 1 tys. euro.

Składki VSD można płacić raz w roku albo co miesiąc. Roczne rozliczenie jest popularne, ale oznacza, że prawo do świadczeń może zostać potwierdzone dopiero po zadeklarowaniu dochodów i opłaceniu składek. Comiesięczne opłacanie VSD pozwala szybciej uzyskać świadczenia w razie choroby lub macierzyństwa.

Aby osoba samozatrudniona była uznana za ubezpieczoną na wypadek choroby i macierzyństwa, musi do końca miesiąca opłacić składki VSD oraz do 15. dnia następnego miesiąca złożyć w Sodrze zgłoszenie SAV za poprzedni miesiąc.

JAK SPRAWDZIĆ UBEZPIECZENIE

Aby korzystać z ubezpieczenia społecznego lub zdrowotnego, trzeba opłacać składki i nie mieć zaległości. Jeśli powstał dług, wpłaty są najpierw przeznaczane na jego pokrycie, a dopiero później na bieżące składki.

Do świadczeń potrzebny jest też wymagany staż. Przy zasiłku chorobowym wymagane są co najmniej trzy miesiące stażu w ciągu ostatnich 12 miesięcy albo 6 mies. w ciągu ostatnich 24 miesięcy. Przed urlopem macierzyńskim kobieta musi mieć co najmniej 12 mies. stażu w ciągu ostatnich 24 mies.

Informacje o ubezpieczeniu społecznym można sprawdzić na osobistym koncie w Sodrze, w zestawieniu REP.03. Status obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego jest dostępny na stronie Państwowej Kasy Chorych.

Opr. J.B. na podst. inf. Sodry

Osoby prowadzące działalność na własny rachunek powinny pamiętać, że od terminowego opłacania składek zależy dostęp do świadczeń i przyszłej emerytury **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Remonty dróg i wakacyjne podróże: kierowcy powinni uważać

Latем kierowcy częściej ruszają w trasę, ale wakacyjne podróże mogą skończyć się kosztowną wizytą w warsztacie. Zły stan dróg i remonty to ryzyko, którego wielu kierowców wciąż nie docenia.

ZŁY STAN DRÓG UDERZA W KIEROWCÓW

Według najnowszego badania zleconego przez Lietuvos draudimas, 35 proc. mieszkańców twierdzi, że ich samochód przynajmniej raz został uszkodzony z powodu złego stanu dróg, 14 proc. respondentów musiało naprawiać pojazd, a 21 proc. wskazało, że szkody były wielkie i nie wymagały naprawy.

„Otwarte dziury, nierówna nawierzchnia, wykruszone krawężniki lub remontowane odcinki dróg mogą powodować nie tylko uszkodzenia opon lub felg. W praktyce obserwujemy również uszkodzenia zawieszenia, podwozia, dna nadwozia, zderzaków i innych części samochodu. Takie uszkodzenia często zdarzają się nagle — kierowca nie zdąży zareagować i ich uniknąć, ponieważ uszkodzenie drogi jest nieoznakowane, zalane wodą lub znajduje się w nieoczekiwanym miejscu. Zbyt duża prędkość również wpływa na czas, w którym kierowca reaguje na przeszkodę” — mówi Giedrius Petrikas, kierownik działu szkód komunikacyjnych w Lietuvos draudimas.

Z danych Lietuvos draudimas wynika, że w ub. roku zarejestrowano ponad 24 tys. zgłoszeń szkód z tytułu dobrowolnego ubezpieczenia autocasco. Łączna kwota wypłat wyniosła 29 mln euro, a średnie odszkodowanie z kasko — ok. 1,3 tys. euro.

Eksperci podkreślają, że po uderzeniu w wyboje kierowca może od razu zauważyć jedynie przebitą oponę lub zdeformowaną felgę. Inne problemy, jak uszkodzenie podwozia, zbieżności kół czy zawieszenia, mogą ujawnić się dopiero później.

RYZIKO ZWIĘKSZAJĄ REMONTY

Ciepły sezon oznacza więcej podróży nad morze, do domków

letniskowych i miejsc turystycznych. Kierowcy częściej wybierają drogi lokalne, żwirowe i mniej znane trasy.

Tak jak co roku, tego lata planowane są prace związane z infrastrukturą drogową. W 2026 r. planowana jest modernizacja ok. 100 km autostrad i dróg krajowych, kontynuacja przebudowy mostu nad rzeką Krūnos w pobliżu Kowna na drodze A1, zakończenie przebudowy drogi A14 Wilno-Uciana oraz prac przy tunelu w Tarandė, a także kontynuacja programu asfaltowania dróg żwirowych.

„W miejscach prowadzenia robót drogowych kierowcy często muszą poruszać się po węższych pasach ruchu, jechać po złej nawierzchni, a sytuacja może się zmieniać nawet na tym samym odcinku. Największym błędem w takich miejscach jest jazda na autopilocie, tak jakby warunki były takie same jak zawsze. Jeśli droga jest remontowana lub widoczne są znaki organizacji ruchu, najbezpieczniej jest z wyprzedzeniem zmniejszyć prędkość i ściśle przestrzegać oznakowania drogi” — mówi Giedrius Petrikas.

CO ZROBIĆ PO USZKODZENIU SAMOCHODU

W przypadku szkody spowodowanej stanem drogi kluczowe jest udokumentowanie okoliczności. Należy sfotografować uszkodzenia samochodu, nawierzchnię, wyboje lub inną usterkę drogi, szerszy widok miejsca zdarzenia, a także znaki drogowe, jeśli były widoczne.

„Przy ocenie takich szkód bardzo ważne są okoliczności. Same zdjęcia uszkodzeń samochodu nie zawsze wystarczają — trzeba zrozumieć, gdzie i jak doszło do szkody. Dlatego warto sfotografować nie tylko sam samochód, ale także nawierzchnię drogi, wyboje lub inne uszkodzenia, szerszy widok miejsca zdarzenia oraz znaki drogowe, jeśli takie były. Im dokładniej można ocenić sytuację, w której doszło do szkody, tym łatwiej jest ocenić samo zdarzenie” — komentuje Petrikas.

Jeśli samochód nie nadaje się do dalszej jazdy, należy zatrzymać się w bezpiecznym miejscu, włączyć światła awaryjne i ustawić trójkąt ostrzegawczy. Szkody spowodowane złym stanem drogi mogą być pokrywane z dobrowolnego ubezpieczenia Autokasko, o ile zdarzenie spełnia warunki umowy. ■

Opr. J.B. na podst.
Lietuvos draudimas

Remonty i zły stan nawierzchni latem zwiększają ryzyko uszkodzeń samochodu
Fot. Marian Paluszkiewicz

Kupno mieszkania coraz trudniejsze. Co dzieje się na litewskim rynku?

Ceny mieszkań na Litwie rosną szybciej niż wynagrodzenia, a kupującym coraz trudniej nadażyć za rynkiem. Choć aktywność pozostaje wysoka, ekonomiści wskazują na sygnały, które mogą zmienić sytuację w najbliższych miesiącach.

CENY W DUŻYCH MIASTACH

Na rynku nieruchomości w Litwie nadal utrzymuje się wysoka aktywność kupujących. W Wilnie liczba rezerwacji na rynku pierwotnym wyraźnie przekracza długoterminową średnią historyczną, a liczba transakcji na rynku wtórnym zbliża się do poziomów notowanych w 2021 r.

Jak wskazuje Greta Ilekytė, starsza ekonomistka w Swedbank, popyt w ostatnich latach wspierały niższe stopy procentowe, szybko rosnące dochody oraz zwiększająca się liczba mieszkańców. Dodatkowym czynnikiem były oczekiwania związane z możliwością wypłaty środków zgromadzonych w II filarze emerytalnym.

Znaczenie mają także zakupy inwestycyjne. Szacuje się, że nawet co trzecia transakcja mieszkaniowa w Wilnie dotyczy nie pierwszego mieszkania.

Wysoki popyt przekłada się jednak na szybki wzrost cen. Wskaźnik powtarzających się transakcji Banku Litwy pokazuje, że w ciągu roku ceny mieszkań w Kownie wzrosły o ponad 20 proc. W Wilnie wzrost wyniósł około 13 proc., a w Kłajpedzie 11 proc.

DOSTĘPNOŚĆ MIESZKAŃ SPADA

Ponieważ ceny mieszkań rosną szybciej niż wynagrodzenia, możliwości zakupu nieruchomości przez mieszkańców pogorszyły się we wszystkich dużych miastach Litwy.

Mieszkańcy Wilna o średnich dochodach mogą obecnie pozwolić sobie na mieszkanie o powierzchni nieco ponad 61 mkw. W ciągu kwartału powierzchnia ta zmniejszyła się o ponad dwa metry kwadratowe.

W Kownie spadek był jeszcze większy – o 8 mkw. Mimo to możliwości zakupowe pozostają tam wyższe niż w stolicy i wynoszą nie-

Coraz więcej mieszkańców musi mierzyć się z rosnącymi kosztami zakupu własnej nieruchomości **Fot. Marian Paluszkiwicz**

co poniżej 78 mkw. Najlepsza sytuacja utrzymuje się w Kłajpedzie, gdzie dostępność mieszkaniowa wynosi ponad 85 mkw, choć również tam odnotowano spadek.

Na sytuację negatywnie wpłynąć mogą również decyzje Europejskiego Banku Centralnego. Swedbank prognozuje, że w tym roku podstawowe stopy procentowe zostaną podniesione dwukrotnie. To może dodatkowo ograniczyć grono potencjalnych nabywców.

INWESTOWANIE W MIESZKANIA MNIEJ ATRAKCYJNE

Nieruchomości pozostają dla Litwinów jedną z najchętniej wybieranych form inwestowania, ale ich atrakcyjność maleje. W ostatnich latach ceny sprzedaży mieszkań rosły znacznie szybciej niż ceny wynajmu.

W efekcie stopa zwrotu z wynajmu we wszystkich dużych miastach Litwy spada i pozostaje o około jeden punkt procentowy niższa od średniej historycznej.

W Wilnie wynosi obecnie zaledwie 4,5 proc. i jest najniższa od ostatnich piętnastu lat. W Kownie i Kłajpedzie przekracza nieco 5 proc.

To sprawia, że dla osób szukających inwestycji coraz bardziej atrakcyjne stają się rynki finansowe, gdzie można znaleźć przedsiębiorstwa oferujące stabilnie wyższy zwrot z dywidend.

Mimo pogarszającej się dostępności cenowej rynek nieruchomości w tym roku pozostanie aktywny. Wpływ na to będą miały środki z II filaru emerytalnego wypłacane części mieszkańcom oraz zmiana wymogów dotyczących wkładu własnego dla osób kupujących pierwsze mieszkanie.

Widoczne są jednak pierwsze oznaki spowolnienia tempa wzrostu liczby transakcji. Pogarszające się trendy demograficzne, wyższe stopy procentowe i wolniejszy wzrost wynagrodzeń mogą ograniczyć aktywność kupujących. Słabszy popyt powinien też zahamować wzrost cen mieszkań. ■

Opr. J. B. na podst. Swedbank

Między Moskwą a Konstantynopolem... Prawosławie w Estonii w cieniu historii i polityki

Estońskie prawosławie od ponad stu lat żyje w stanie napięcia — pomiędzy tradycją Konstantynopola a presją Moskwy, pomiędzy kanonem a polityką, pomiędzy pamięcią a współczesnością.

Dziś, gdy Europa Wschodnia na nowo redefiniuje swoje duchowe i geopolityczne granice, Estonia staje się jednym z kluczowych laboratoriów tej przemiany. Na jej terytorium funkcjonują aktualnie dwie cerkwie prawosławne, istniejące równolegle, często obok siebie, rzadko razem. Ich drogi — choć splątane historią — prowadzą w przeciwnych kierunkach.

KOŚCIÓŁ, KTÓRY ODCINA SIĘ OD MOSKWY

Pierwszy z nich to dawny Estoński Kościół Prawosławny Patriarchatu Moskiewskiego, który w 2025 r. zmienił nazwę na Estoński Chrześcijański Kościół Prawosławny. Sama zmiana nazwy miała znaczenie nie tylko symboliczne. Była próbą zdystansowania się od Moskwy w momencie, gdy Rosyjski Kościół Prawosławny jawnie wspiera agresję na Ukrainę i wpisuje się w narrację imperialną Kremla. Proces ten nie jest jednak prosty ani szybki. Odcinanie się od Moskwy odbywa się równolegle na kilku poziomach: prawnym, kanonicznym i mentalnym. Kluczowym momentem był Drugi Sobór Cerkwi, który odbył się 20 sierpnia 2024 r. w Tallinie. Przyjęto wówczas nowy statut, usuwający wszelkie bezpośrednie odniesienia do Patriarchatu Moskiewskiego i podkreślający niezależność Kościoła w sprawach nauczania. Paradoksalnie, argumentem na rzecz uniezależnienia stał się... tomos z 1993 r., wydany przez patriarchę moskiewskiego Aleksego II, przyznający estońskiej cerkwi autonomię. Dziś dokument ten wykorzystywany jest jako narzędzie emancypacji spod wpływów, które sam niegdyś legitymizował.

Abp Stefanos, metropolita Tallinna i całej Estonii, zwierzchnik Estońskiej Apostolskiej Cerkwi Prawosławnej podlegającej Patriarchatowi Konstantynopolańskiemu

Znaczącym momentem było także wydalenie z Estonii metropolity Eugeniusza (Reszetnikowa), który publicznie poparł rosyjską inwazję na Ukrainę. Obecnie na czele tej cerkwi stoi bp Daniel (Lepisk), deklarujący gotowość do rozmów z drugą, konstantynopolińską strukturą prawosławną.

DRUGI BIEGUN: CERKIEW KONSTANTYNOPOLA

Drugim filarem estońskiego prawosławia jest Estońska Apostolska Cerkiew Prawosławna, autonomiczny kościół podlegający Patriarchatowi Konstantynopolańskiemu. To właśnie on uważa się za kanonicznego spadkobiercę przedwojennej Prawosławnej Metropolii Estońskiej, której autonomia została potwierdzona tomosem z 7 lipca 1923 r. Historia tej cerkwi jest

dramatyczna i typowa dla losów religii w XX-wiecznej Europie Wschodniej. W latach 30. prawosławni stanowili niemal 18 proc. społeczeństwa Estonii — istniało wówczas 156 parafii, dwa klasztory i ok. 210 tysięcy wiernych. Wszystko to zostało brutalnie przerwane po włączeniu Estonii do ZSRS. Seminaria zamknięto, struktury rozbito, hierarchów zmuszono do podporządkowania się Moskwie lub emigracji. Odrodzenie nastąpiło dopiero po 1991 r. W 1996 patriarcha Konstantynopola ponownie potwierdził jurysdykcję nad estońskim prawosławiem, co wywołało gwałtowny sprzeciw Moskwy i czasowe zerwanie wspólnoty eucharystycznej między oboma patriarchatami. Dziś cerkiew ta pozostaje niewielka liczebnie, ale stabilna i rozwijająca się.

22.>>

**„TO NIE JEST KWESTIA POLITYKI,
TYLKO KANONU”**

Na czele Kościoła od 1999 r. stoi metropolita Tallinna i całej Estonii — abp Stefanos, hierarcha pochodzący z Cypru, teolog wykształcony w Europie Zachodniej, człowiek o biografii przekraczającej granice kontynentów i tradycji.

— Fakt, że tu jesteśmy, nie jest polityczny. Jest kanoniczny. Terytorium krajów bałtyckich historycznie należy do tradycji Konstantynopola. Rosyjska obecność jest faktem historycznym, ale nie kanonicznym — mówi.

Metropolita nie unika tematów trudnych. Wprost mówi o zniszczeniach, jakie przyniósł okres stalinowski, i o niemal całkowitym rozbiciu struktur Kościoła po 1945 roku.

— Mielśmy wtedy około 200 tysięcy wiernych. Dziś jest nas mniej, ale Kościół się rozwija. Teraz jest około 33 tysięcy — podkreśla, wliczając szerzej związanych z duszpasterstwem wiernych i sympatyków.

Cerkiew posiada dziś 53 świątynie, trzy eparchie, pełną strukturę synodalną, własne programy duszpasterskie i uznaną przez państwo szkołę teologiczną.

— Nie interesuje nas polityka. Interesuje nas praca duchowa. Jakość życia chrześcijańskiego jest ważniejsza niż liczby — dodaje hierarcha.

■ Tallin, Wismari 32, siedziba metropolity Tallinna i całej Estonii

W kraju, który uchodzi za jeden z najbardziej zsekularyzowanych w Europie, cerkiew musi pracować niemal od podstaw: bez religii w szkołach, bez masowego przekazu wiary, opierając się na katechezie parafialnej i osobistym świadectwie.

— Naszym największym wyzwaniem jest edukacja. Formacja duchowa wiernych — na wszystkich poziomach — mówi metropolita.

KU JEDNOŚCI?

Dziś obie cerkwie — dotąd stojące po przeciwnych stronach historycznego sporu — rozpoczęły rozmowy.

Ich ewentualne zbliżenie lub nawet zjednoczenie pod auspicjami Konstantynopola oznaczałoby całkowite zerwanie prawosławnej Estonii z Moskwą. Byłby to akt o znaczeniu nie tylko religijnym, lecz także cywilizacyjnym. Estoński przypadek pokazuje bowiem, że prawosławie w Europie nie musi być narzędziem imperialnej polityki. Może być Kościołem małym, autonomicznym, zakorzenionym w tradycji, a jednocześnie otwartym, dialogicznym i wiernym kanonowi. W Estonii ta lekcja wciąż się pisze...

Leszek Wątróbski
Fot. autor

■ Tallin, cerkiew św. Mikołaja w dzielnicy Kopli w północnym Tallinnie

Notatka biograficzna abp. Stefanosa

Stefanos urodził się jako Christakis Charalambides w Bukavu, w Kongu Belgijskim (obecnie Demokratyczna Republika Konga). Przez rok studiował medycynę na Katolickim Uniwersytecie w Leuven w Belgii, a w 1960 r. przeszedł na studia teologiczne. Przeniósł się do Prawosławnego Instytutu Teologicznego św. Sergiusza w Paryżu, równocześnie kontynuując studia na Uniwersytecie Paryskim. Uzyskał tytuł magistra teologii u św. Sergiusza oraz tytuł lektora na uniwersytecie. Charalambides został wyświęcony na diakona 6 stycznia 1963 r., a na kapłana 17 listopada 1968 r. za służbę w Metropolii Greckiej Prawosławnej Francji (...). W 1987 został konsekrowany na biskupa Nazianzus. Kontynuując swoje wcześniejsze obowiązki, został także sekretarzem Zgromadzenia Prawosławnych Biskupów Francji, lektorem w kościele św. Sergiusza oraz profesorem patrologii w rzymskokatolickim seminarium w Nicei. W 1996 r. Patriarchat Ekumeniczny przywrócił Estoński Kościół Prawosławny jako autonomiczną jednostkę pod swoją ochroną, po uzyskaniu niepodległości Estonii od ZSRS. Zgromadzenie Generalne Kościoła wybrało Stefanosa metropolitą Tallinna i całej Estonii. Został zainstalowany 21 marca 1999 r.

Czy wiecie, dlaczego w maju mamy Dzień Mamy?

Jak to? Nie wiecie? Nie wiecie???

*Przecież to takie proste i zrozumiałe,
najprostsze z wszystkich rzeczy na świecie:*

Bo nasze Mamy są wspaniałe.

*A tak, poza tym, niech mi wierzy
każdy synek i córeczka,
że Mamom dzień ten się należy,
jak nam należy się Dzień Dziecka!*

26 maja – dzień Mamy w Polsce. Nie mieliśmy okazji o tym wspomnieć w pierwszą niedzielę maja, jak ten niezwykły dzień jest obchodzony w naszym kraju, ale nic złego się nie stało – dzisiaj również możemy uściskać, ucałować, pokochać nasze Mamy!

Upominek poranny

Kiedy mama wstanie rano, przeczyta o sobie coś miłego i już będzie miała dobry dzień! A każdego dnia będzie mogła przeczytać coś innego!

Aby zrobić samemu taki wspaniały prezent, potrzebujecie:

- grubszy papier, przynajmniej taki jak z bloku technicznego, lepiej trochę grubszy, bardzo dekoracyjnie wygląda kolorowa tektura falista;
- rozmaite ozdoby, literki wycięte z gazet, itp.;
- pinezka;
- zakrętka plastikowa lub korek;
- klej, nożyczki.

Jak widać, taki prezent kosztuje niewiele pieniędzy lub nawet wcale i to też jest fajne. **Wykonanie:**

1. Wycinamy dwa jednakowe szablony.

2. Na jednym z nich, tym co będzie z przodu, wycinamy dwa otwory: jeden na miłe słowa dla mamy, drugi – żeby móc je zmieniać.

3. Następnie wycinamy drugie koło – ma być mniejsze od szablónów i wpisujemy na nim życzenia lub miłe słowa dla mamy. Mają się zmieścić w wyciętym prostokącie na licowym szablonie.

4. Całość skleić. Przy sklejaniu trzeba pamiętać, że środek ma być ruchomy, nie należy go przyklejać!

5. Pinezkę wbijamy z przodu, zabezpieczając od tyłu korkiem lub plastikową zakrętką.

6. Z tyłu przyklejamy nóżkę, aby nasz prezent dla mamy stał stabilnie.

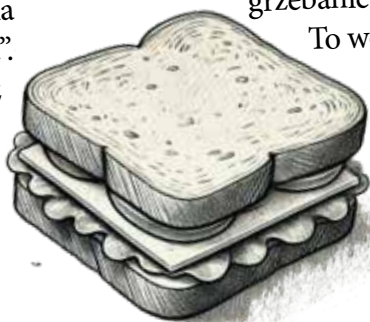
KOCHANA MAMUSIU!

Niech Ci się spełnią pragnienia,
Niech słońko zawsze Ci świeci
Przyjmij te skromne życzenia,
Od kochających Cię dzieci.

Propozycja spędzenia Dnia Mamy

Dzień w stylu slow – czyli nic nie robienia
Dzień Mamy nie musi być „insta-perfect”.
Dajcie sobie i Mamie zgodę na dzień bez planu:

- późne śniadanie w pizamach;
- wspólne gotowanie naleśników;
- leżenie na kocu i czytanie;
- wspólne rysowanie, układanie puzzli,

grzebanie w ziemi w doniczkach.

To wcale nie musi być nudne – zarówno

Wy, jak i Wasze Mamusie, mogą taki właśnie dzień zapamiętać najbar-
dziej – takie „nicnierobienie razem”.
Spokój, obecność, brak pośpiechu – to
dziś luksus, który możemy Mamie (i
sobie!) подарować.

Mam znajomą nauczycielkę, która pozwoliła zajrzeć mi do wypracowań swoich
drugoklasistów. Oto, co zdążyłam zapamiętać i zapisać:

„ZA CO NAJBARDZIEJ KOCHAM MAMĘ”

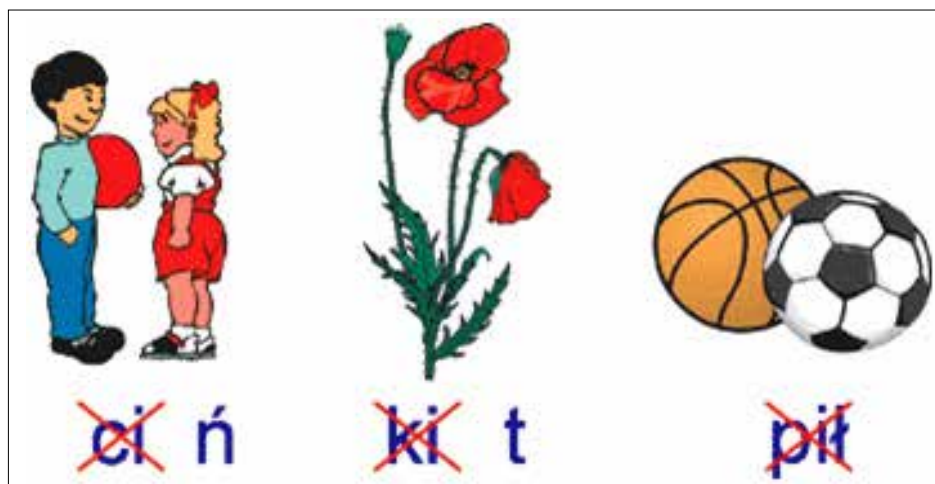
- **Janek napisał:** „Najbardziej kocham moją mamę za to, że jest bardzo pracowita i dba o mnie. Nie skarży się na swój los i nie narzeka”.
- **Ania napisała:** „Kocham swoją mamę najbardziej za to, że jest ładna i elegancka, ma ładne oczy i włosy, jest wesoła i często się śmieje. I nie lubi stać w kolejkach. To mi się bardzo podoba, bo ja też tego nie lubię”.
- **Kuba napisał:** „Najbardziej kocham moją mamę za to, że mnie rozumie, że jest sprawiedliwa. Nigdy nie gniewa się o takie rzeczy, które zdarzają się przypadkiem. Kiedy niechcący zgubiłem sporo pieniędzy i wróciłem z płaczem, powiedziała: - Trudno, synku, nie płacz już. Na drugi raz staraj się bardziej uważać. Lubię też ją dlatego, że nie kłóci się z tatą. Nawet o to, że on za mało zarabia...”
- **Jola napisała:** „Najbardziej kocham moją mamę za to, że mi kupuje ładne rzeczy i ubrania, że mi nie

żałuje na gumę do żucia i czekoladę, chociaż ma mało pieniędzy”.

- **Adaś napisał:** „Najbardziej kocham moją mamę za to, że jest dobra dla wszystkich, dla całego świata, dla wszystkich dzieci, nawet dla tych, o których czyta tylko w gazetach, słucha w radiu i które ogląda w telewizji. Mama uśmiecha się do innych ludzi, nawet gdy ma zmartwienie i pomaga, jak może. Nie przechodzi obojętnie obok głodnych, bezdomnych psów i kotów, karminy je, a jeżeli są bardzo słabe i wynędzniałe – mama przygarnia je, a potem szukamy dla nich kogoś dobrego albo umieszczamy w schronisku, chociaż schronisko to już ostateczność”.

To wypowiedzi Waszych rówieśników. Jak myślicie, czy można tu wyłonić najlepszą Mamę? Chyba nie bardzo... Jedynie można by było wskazać kolegę, który najpiękniej opisał swoją mamę i potrafił docenić jej starania. A Wy, za co najbardziej kochacie swoje Mamy?

Rebus

Warstwowy deser z owocami i budyniem

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Kolorowy, lekki i bardzo efektowny deser warstwowy z budyniem i owocami to świetny pomysł na szybki podwieczorek lub słodkie zakończenie obiadu. Pięknie prezentuje się w wysokich szklankach, a dzięki połączeniu chrupiących herbatników, delikatnego budyniu i soczystych owoców smakuje naprawdę wyjątkowo. Do przygotowania deseru użyłam malin i ananasa, ale można dowolnie zmieniać owoce w zależności od sezonu i własnych upodobań. Świetnie sprawdzą się także truskawki, borówki, banany, kiwi, brzoskwinie czy mango.

Składniki:

• 1 budyń śmietankowy na 750 ml mleka • 1/2 łyżeczki mąki ziemniaczanej • 1 litr mleka • 2 czubate łyżki cukru • 100 g herbatników • garść malin • kilka plasterków ananasa z syropu

Wykonanie:

Do garnka wlać 3 szklanki mleka i dodać cukier. Zagotować na małym ogniu. W pozostałym mleku dokładnie rozmieszać proszek budyniowy oraz

Fot. autorka

mąkę ziemniaczaną – tak, aby nie było grudek. Wlać do gotującego się mleka i ugotować budyń, cały czas mieszając. Masa będzie nieco rzadsza niż klasyczny budyń – i właśnie taka powinna być, dzięki temu deser będzie delikatny i łatwo utworzy estetyczne warstwy. Herbatniki rozdrobnić przy pomocy blendera lub rozkruszyć wałkiem do ciasta. Przygotować wysokie szklanki lub pucharki. Na dno wysypać warstwę

pokruszonych herbatników, następnie wlać porcję ciepłego budyniu. Na budyniu ułożyć maliny obok siebie i ponownie połączyć cienką warstwą budyniu. Kolejno wysypać następną warstwę herbatników, dodać budyń i kawałki pokrojonego ananasa. Całość przykryć ostatnią warstwą budyniu. Wierzch posypać pozostałymi herbatnikami i udekorować maliną lub kawałkami różnych owoców. ■

Soczysty ananas pod serową pianką

Delikatne, puszyste ciasto ucierane stanowi idealną bazę dla soczystego ananasa, który dodaje całości lekkości i przyjemnej, owocowej nuty. Na nim znajduje się aksamitna pianka serowa – lekka jak chmurka, subtelnie słodka i doskonale komponująca się z pozostałymi warstwami. Całość wieńczy chrupiąca kruszonka z dodatkiem kokosa, która nadaje deserowi wyjątkowego charakteru i sprawia, że trudno poprzestać na jednym kawałku.

Składniki na ciasto:

• 1 kostka masła • 1/2 szklanki cukru • 3 jajka • 1 łyżeczka proszku do pieczenia • 1 puszka ananasów w syropie • 2 szklanki mąki

Pianka serowa:

• 1 kg sera z wiaderka • 1 szklanka cukru • 1 cukier waniliowy • 3 jajka • 1 budyń śmietankowy

Kokosowa posypka:

• 20 dkg wiórków kokosowych • 2 łyżki masła • 1 żółtko • 2 łyżki cukru • 1 płaska łyżka mąki

Wykonanie:

Jajka utrzeć z cukrem, dodać po trochu masło i ucierać z cukrem i jajkami na gładką masę. Następnie dodać mąkę wymieszaną z prosz-

Fot. autorka

kiem do pieczenia, wyłożyć na blaszkę i równo rozsmarować, ciasto jest gęste. Na cieście ułożyć oprószone mąką krążki ananasa: 4 wzdłuż jednego boku, 4 wzdłuż drugiego boku blaszki, a 2 pozostałe krążki przeciąć na pół i położyć pośrodku blaszki.

Pianka serowa: ser utrzeć z cukrem i żółtkami, dodać cukier waniliowy i na koniec wymieszać z budyniem. Cztery białka tzn. 3 zostaną nam z pianki od żółtek i jedno białko od posypki kokosowej, ubić na sztywną pianę, która musi „stać”. Delikatnie wymieszać z masą serową i wylać na ciasto z ananasem.

Zrobić posypkę kokosową z podanych składników: wiórków kokosowych, żółtka, cukru, masła i mąki zagnieść kruszonkę i posypać ciasto. Piec godzinę w temperaturze 170 stopni około 55 minut. Smacznego! ■

Krzyżówka

Usuwanie usterek		▼	Litwa lub Polska	▼	Minerał odporny na ogień	▼	Popularne imię dla psa	▼	Duży koszt Koński model samochodu Ford	▼	Imię Tysona z ringu	▼	4	Belki fregaty
▼									Rozbrajający wojak					
Rzadkie imię m.		3									Godin lub Maradona			Brutto minus tara
▼									Typ nadwozia auta	15				11
Replika książki														
Polski kurort dziecięcy											Maksim, autor „Matki”			Amerykański niełot
▼														
Dostojeństwo, powaga														
▼														
18														
Bela, węgierski kompozytor Rozłożona na kuchennym stole														
▼														
Do wyrobu betonu														
▼														
17														
Jędrza, megiera Zastój														
▼														
Gryzik Fabryki desek														
▼														
... mody, pokaz strojów														
▼														
Głośny spór, kłótnia														
▼														
13														
Czar, piękno Lokuje w akcje														
▼														
Nad okiem Kapitan Nemo														
▼														
Amator polowań														
▼														
Hultaj, nicpoń														
▼														
7														
W łazience Tabela opłat														
▼														
Piłkarz z Krakowa														
▼														
16														
Danuta, polska aktorka														
▼														
2														
Staro-grecki młodzian														
▼														
6														
Butapren do skóry														
▼														
Od niego do Berlina														
▼														
Rączka przy zamku u drzwi														
▼														
5														
Wchodzi na ekrany kin														
▼														
1														
Ciepły, łagodny wiatr														
▼														
8														
Bystry prąd rzeki														
▼														
9														
Czeka kiedyś kawalera														
▼														
1														
Wycinek taśmy filmowej														
▼														
5														
Ostrzega na wodzie														
▼														
1														

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 21-22 MAJA

Poziomo: MAŁPKA - RZĘSA - MARUSIA - KOWARY - GMACH - PALARNIA - SKAN - WŁADCA - SŁOTA - PORYW - KUBACKI - GULASZ - ŻWACZ - WERTEP - METEOR - PODAŻ - KIEPURA - STRAWA - SATYR - STWOSZ - CISA - CZAPKARZ - TRIK - ADAM - HOSSA - ŁOPATA - OWCA - KRYM - RYNNIA - DRATWA

Pionowo: SAMOPĄŁ - KUWEJT - SCHODY - ŁAWA - AMULET - RITZ - PRALĄD - BAREJA - WATSON - KURA - CIASTO - OPRAWA - ASYRIA - CZERKAWSKI - ZAKŁAD - TRAGI - SPIŻ - PESO - MASŁO - WTOPA - CZAPKA - RĘKA - KORBA - DUTKI - DART - CZATY - CZARY - STATYW - DACH - NAWÓZ - ŻARNA - MAMA

Hasło: Zapachniało wiosną

Uśmiechnij się!

Dwaj podróżnicy zabłądzili Zagorzały wędkarz pyta kolegę:

– Czy opowiadałem ci już, jakiego wielkiego szczupaka ostatnio złowiłem?

– Tak, dwa razy. I co, nadal rośnie?

Myśliwy opowiada swoją przygodę z wężem okularnikiem:

– Bestia zaatakowała mnie, gdy spałem. Błyskawicznie opłótła mnie swoim cielskiem...

– I jak się od niego uwolniłeś?

– Zrzuciłem mu z nosa okulary i zanim je znalazł, byłem już daleko!

Dwaj myśliwi natknęli się na trop lwa.

– Idź zobaczyć, dokąd on poszedł – mówi jeden.

– A ty?

– Ja pójdę w przeciwnym kierunku; zobaczę, skąd przyszedł...

w amazońskiej dżungli. Nagle spotykają tubylca:

– Ty nie widzisz wielki, biały ptak, który mieć duże, białe skrzydła? – pytają.

– Ptaka nie widziałem, ale niedaleko stąd jest lotnisko, gdzie stoi samolot.

Podczas spektaklu w teatrze jeden z widzów zwraca się do sąsiada:

– Co za nuda! Wychodzę zaraz po pierwszym akcie!

– A ja po drugim – mówi sąsiad.

– Dlaczego dopiero wtedy?!

– Bo po pierwszym w szatni będzie na pewno straszny tłok!

– My, kobiety, mamy tyle lat, na ile wyglądamy – stwierdza pani domu.

– Nigdy bym pani tyle nie dała! – oświadcza dwornie gość.

Dwie przyjaciółki przeglądają gazetę z horoskopami:

– Coś takiego! Wiedziałaś, że Chopin był Rybą?

– Taaak? A ja zawsze myślałam, że kompozytorem...

Rozmawia dwóch ośmiolatków:

– Jak myślisz, jak nasi przodkowie mogli żyć bez komputerów?

– Myślę, że chyba nie mogli. Przecież już wszyscy poumierali...

Ruszyły przygotowania do poszukiwań szczątków Witolda Wielkiego

Na podstawie analiz archiwalnych dokumentów ma zostać wskazana konkretna lokalizacja szczątków Wielkiego Księcia Litewskiego w Bazylice Archikatedralnej św. św. Stanisława i Władysława.

Justyna Giedrojd

Dyrektor Instytutu Historii Litwy Aurimas Švedas twierdzi, że naukowcy ustalili miejsca, w których w archikatedrze wileńskiej występują anomalie architektoniczne, i to właśnie tam w pierwszej kolejności powinno się szukać szczątków Witolda Wielkiego.

„Dostrzegamy zainteresowanie społeczeństwa znalezieniem lub uzyskaniem odpowiedzi na pytanie, czy możliwe jest odnalezienie miejsca pochówku Witolda Wielkiego oraz identyfikacja jego szczątków. Ustaliśmy już, gdzie w archikatedrze wileńskiej znajdują się tak zwane anomalie architektoniczne i możemy stwierdzić, że właśnie tam będziemy szukać odpowiedzi na pytania interesujące państwo i społeczeństwo” — powiedział Aurimas Švedas.

POWOŁANO GRUPĘ ROBOCZĄ

Instytut Historii Litwy realizuje obecnie projekt „Badania Archikatedralne Wileńskiej: możliwości wykorzystania XRF (fluorescencji rentgenowskiej), metod datowania oraz danych ze skanera 3D”.

— Celem projektu jest zbadanie najstarszych murów katedry. Główna uwaga podczas badań zostanie skierowana na tzw. budynek kwadratowy, czyli wczesne mury katedry, które do dziś pozostają najstarszym murem w budynku na Litwie — komentuje dla „Kuriera Wileńskiego” Viktorija Vitkauskaitė, rzeczniczka Instytutu Historii Litwy.

W ramach przygotowań do realizacji największych jak dotąd kompleksowych badań naukowych katedry decyzją premier została powołana specjalna ekipa.

— Grupa robocza opracuje obecnie długoterminowy plan badań, ochrony oraz prac konserwatorskich. Do 1 lipca br. zespół ma przygotować projekt pla-

W podziemiach katedralnych znajduje się ponad 100 metalowych skrzyń zawierających szczątki niezidentyfikowanych ludzi

Witold Wielki (ok. 1350-1430) uzyskał tytuł Wielkiego Księcia Litewskiego w 1392 r. i rządził krajem aż do swojej śmierci. Za jego rządów Litwa osiągnęła szczyt swojej potęgi. Z jego imieniem wiąże się umocnienie stanu szlacheckiego, utrwalenie chrześcijaństwa, rozwój architektury gotyckiej i piśmiennictwa, tolerancja wobec różnowierców, pojawienie się symboli i monet WKL.

nu kompleksowych badań naukowych katedry oraz związanych z nimi prac ochronnych i konserwatorskich, ocenić wstępne zapotrzebowanie finansowe i możliwe źródła finansowania. Zostaną również przedstawione propozycje dotyczące naukowego potwierdzenia przypuszczeń o możliwej lokalizacji szczątków Witolda Wielkiego w bazylice wileńskiej — informuje rozmówczyni.

Grupie roboczej przewodniczyć będzie doradczyni premier ds. kultury Ingrida Kutkienė. W jej skład weszli również przedstawiciele Departamentu Dziedzictwa Kulturowego, Kancelarii Rządu, Archidiecezji Wileńskiej, Kancelarii Prezydenta, Muzeum Dziedzictwa Kościelnego, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Kultury oraz Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu. Członkowie zespołu będą mogli korzystać z pomocy ekspertów, przedstawicieli instytucji naukowych, organów państwowych i samorządowych oraz różnych organizacji.

BADANE SĄ MURY KATEDRY

Zdaniem dyrektora Instytutu Historii Litwy, katedra wileńska była badana już wcześniej, głównie pod kątem architektury i historii sztuki, prowadzono również fragmentaryczne badania archeologiczne, badano także podziemia katedry.

29.>>

28.>>

Obecnie Instytut Historii Litwy prowadzi badania murów katedry. Planowane jest określenie różnic i zbieżności między poszczególnymi etapami budowy, wyodrębnienie grup pierwiastków chemicznych odzwierciedlających technologie produkcji oraz ukazanie zależności między zmianami cegieł i zapraw używanych do murowania.

„Zrobiono bardzo wiele. Trwająca już ponad rok dyskusja o sensie badań katedry wileńskiej zachęca nas przede wszystkim do przeprowadzenia swoistej ewidencji tego, co już zostało zrobione oraz wyznaczenia celów krótkoterminowych i długoterminowych” — zapowiedział Švedas.

ZAMUROWANA NISZA POD KAPLICĄ ŚW. KAZIMIERZA

W kwietniu badacz historii Saulius Poderis ogłosił, że posiada dowody potwierdzające, że podczas rekonstrukcji katedry w okresie międzywojennym, wraz ze szczątkami władców Litwy i Polski — króla Polski, Wielkiego Księcia Litewskiego Aleksandra Jagiellończyka oraz dwóch żon króla Zygmunta Augusta, Elżbiety Habsburżanki i Barbary Radziwiłłówny — mogły zostać odnalezione także szczątki Witolda Wielkiego. Zdaniem Poderisa z powodów politycznych nie poinformowano o tym publicznie, a szczątki księcia ponownie ukryto.

Przed kilku dniami Poderis oznajmił, że szczątków Witolda Wielkiego należy szukać w fundamentach Kaplicy św. Kazimierza, w zachodniej ścianie mauzoleum, a dokładniej w zamurowanej niszy — w dawnym przejściu łączącym za czasów panowania Wazów kaplicę bezpośrednio z Zamkiem Dolnym.

MOŻLIWE WYWIEZIENIE SZCZĄTKÓW WITOLDA

Prof. dr hab. Alfredas Bumblauskas uważa, że szanse na odnalezienie szczątków Witolda Wielkiego w podziemiach katedry są niewielkie.

— Wiadomo jedynie, że do połowy XVII w. szczątki księcia spoczywały w katedrze wileńskiej. Według źródeł historycznych w XVI w., z polecenia królowej Polski i wielkiej księżnej litewskiej Bony Sforzy, wykonano płytę nagrobną, która prawdopodobnie została umieszczona w krypcie, w której został pochowany Witold Wielki — opowiada historyk „Kurierowi Wileńskiemu”.

Profesor przypomina, że w czasie wojen z Moskwą w XVII w. relikwie i szczątki ważnych postaci były wywożone z Wilna dla bezpieczeństwa.

— Szczątki św. Kazimierza przewieziono do rezydencji Sapiehów w Różanach, znajdujących się obecnie na terenach Białorusi. Do Wilna wróciły dopiero po wielu latach od odzyskania miasta. Możliwe jest więc, że także szczątki Witolda zostały wówczas wywiezione i już nigdy nie trafiły z powrotem do katedry — rozważa prof. Bumblauskas.

Istnieje również inna hipoteza. Według niej szczątki wielkiego księcia mogły przez cały czas pozostawać w katedrze, lecz po zniszczeniach dokonanych przez wojska rosyjskie zostały przemieszczane z innymi nierozpoznanymi szczątkami znajdującymi się w podziemiach świątyni.

Katedra wileńska jest miejscem pochówku nie tylko Witolda Wielkiego, lecz także znacznej części historycznej elity Litwy. W jej

podziemiach znajduje się 110 metalowych skrzyń zawierających szczątki około tysiąca niezidentyfikowanych ludzi.

SZCZYT POTĘGI LITWY

Witold Wielki (ok. 1350-1430) uzyskał tytuł Wielkiego Księcia Litewskiego w 1392 r. i rządził krajem aż do swojej śmierci. Za jego rządów Litwa osiągnęła szczyt swojej potęgi. Z jego imieniem wiąże się umocnienie stanu szlacheckiego, utrwalenie chrześcijaństwa, rozwój architektury gotyckiej i piśmiennictwa, tolerancja wobec różnowierców, pojawienie się symboli i monet Wielkiego Księstwa Litewskiego, zwycięskie wojny z państwami sąsiednimi oraz największe terytorium, jakie kiedykolwiek posiadała Litwa.

Współ ze swym bratem stryjecznym, królem Polski Władysławem II Jagiełłą, dowodził wojskami litewsko-polskimi podczas bitwy pod Grunwaldem w 1410 r., które złamało potęgę militarną zakonu krzyżackiego. Jednak to Witold tradycyjnie uważany jest za triumfatora bitwy. Zmarł w 1430 r. w Trokach w wyniku nieszczęśliwego upadku z konia. Miał około 80 lat. Został pochowany w katedrze wileńskiej. Siostra księcia Witolda została pochowana w Krakowie, a jego brat w Pradze.

Fot. Marian Paluszkiwicz

■ Katedra wileńska jest miejscem pochówku znacznej części historycznej elity Litwy

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Mała Urania”
07.40 S. anim. „Legenda i nauka”
07.50 „Jedzenie ma znaczenie”
08.15 „Ziołowa apteka”
08.25 „Pięknie przypawiona”
08.40 „Zakochaj się w Polsce”
09.05 „Wileńska Podcastownia”
09.55 „Polskie dziedzictwo”
10.25 „Czerwone zagoni nad Wisłą. Bobrowniki 1920.” film dok.
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Słownik polsko@polski”
11.45 „Porozmawiajmy szczerze”
12.10 S. „Warto kochać”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Kulturalnie mówiąc”
13.30 „Panorama litewska”
13.40 „Anna Dymna spotkajmy się”
14.05 „W świątłach muzyki na bis”
14.15 „Zapomniany przyjaciel rzecz o Herbercie Hooverze” film dok.
15.25 „Raport naukowy”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Zaginione odnalezione”
17.50 „Pielgrzymi Nadziei”
18.00 S. „Blondynka”
18.45 „Dobre strony”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Zapomnia-

ni, odzyskani”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Profilanka Jastrzę”
21.50 „Porozmawiajmy szczerze”
22.15 S. „M jak miłość”
23.00 „Kulturalnie mówiąc”
23.25 „Info Wilno”
23.45 „Wileńszczyzna w obiektywie”
23.50 „Studio Wilno”
00.20 „Polskie dziedzictwo”
01.35 „Program informacyjny”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Detektywi alpejscy”
9.45 S. „Sch-nell ermittelt”
10.35 S. „Kancelaria prawnicza”
11.30 S. „Sprawa dla dwojga”
12.30 Gen ciekawości
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Miasta nadbrzeżne świata”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Dynastie
22.20 S. „Oderbruch”
23.15 S. „Kancelaria prawna”
00.30 Plan B. Jak rozwijać myślenie krytyczne i umiejętność oceny rzeczywistości

6.00 S. anim.

6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Monika potrzebuje miłości”
11.00 S. „Odległe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Bijące serce”
15.00 S. „Bajka nocy”
16.00 Wiadomości
16.30 S. „Moje życie to tylko morderstwo”
17.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 Od...do...
20.00 „Miłość na kółkach”
21.00 „Bale babci”
21.30 Wiadomości
22.30 „Odsiecz” thriller
00.25 S. „FBI”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „LRT forum”
7.00 „Zachowując granicę wolności”
8.00 „Co jest lepsze, sąsiedzie?”
8.30 „Wiara i życie”
9.00 Studio wiadomości bieżących LRT
10.00 Program informacyjny
12.00 Dzień dobry, Litwo
14.30 Dzień Kultury
15.00 Dodajmy czadu!
16.05 Gen ciekawości
16.30 Kuchnia Beaty
17.00 Euromaxx
17.20 „Pauza muzyczna”
17.30 „Burze z kosmosu” film dok.
18.30 S. „Wszystkie stworzenia duże i małe”
19.30 „Złamać kod” film dok.
20.20 „Filmy Japońskie” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Mistrzostwa Świata w Hokeju na Lo-

dzie. Czechy – Kanada”
00.00 S. „Dzika Dolina”

6.00 „La Maistas. Italija”
7.00 „Vytaro ferma”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
13.00 S. „Nici duszy”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 Gra „Codzieni mistrzowie”
21.00 S. „Bрудna moda”
21.30 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.30 „Odrzut” dramat
00.25 S. „Prawo i porządek”

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 „Realna mistyka”
8.30 S. „Hudson & Rex”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „Kierowcy ciężarówek”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Last Cop”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „S.W.A.T.”
20.00 „911”
21.00 „U571” film fab.
23.25 „Godziła” film fab.

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 S. „Nasze

zwierzęta”
09.30 TV Wolność
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 „Nieodkryta Rosja” film dok.
12.30 Wszystko jest mierzone
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Najlepszy
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Życie w biznesie
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Mosty naszego życia”
21.25 „Fala wojny. Z Teheranu do Wilna” film dok.
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo.
00.00 „Nieodkryta Rosja” film dok.

6.00 „Limit”
7.00 S. „911: Teksas”
8.00 S. „Kobra 11”
10.00 Gra „Codzieni mistrzowie”
11.30 „La Maistas”
12.00 „Zakłęcia Kotryny”
13.00 „Smaki świata z Bilim i Domem”
14.30 „Samotny na zimnie”
16.00 „Limit”
17.00 „Prawo i porządek”
18.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
19.00 S. „Nieznajomi”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki z Ameryki”
21.00 „Ostatnie starcie” film fab.
22.25 „Matlock” dramat
23.30 „Piekielna droga”

6.00 S. „Cena kochania Ciebie”
7.00 S. „Zakazany owoc”
8.00 S. „Niewidoma”

9.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills”
10.00 S. „List pożegnalny”
11.00 S. „Pan-na Holmes”
12.00 S. „Lucifer”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Kryminalne umysły”
15.00 S. „Anupamaa”
15.35 S. „Man-gal Lakshmi”
16.30 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills”
19.00 S. „Lucifer”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Tatort”
22.50 S. „Kryminalne umysły”
23.45 S. „Cassandra”

06.10 „Wykrywacz kłamstw”
06.30 „Pytanie dnia”
06.50 „Reporterzy”
07.00 „Okno na Świat”
07.20 S. „Akacyjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 „Serwis Info”
09.20 „Okrasa łamie przepisy”
10.00 S. „Ranczo”
11.05 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes”
13.40 Magazyn Rolniczy
13.55 „Gołąb i jego krzątania” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
16.00 „Serwis Info”
16.15 „Reporterzy”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
19.00 „Klan”
19.35 S. „Akacyjowa 38”

20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 „Omnibus szybcy i mądrzy”
22.20 „Jutro nie umiera nigdy” film sensac.
00.30 „24 godziny w Le Mans”

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”
07.45 „Tamte lata, tamte dni”
08.25 „Podróż z historią”
09.00 „WTM”
09.20 „Dobry tytuł”
10.00 „Hala odlotów”
11.00 S. „Zmiennicy”
12.05 „U Pana Boga za piecem” komedia
12.55 „Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki”
14.30 „Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową” dramat
16.20 „Braciszek” dramat
18.10 S. „Zmiennicy”
19.25 „Mody Polskie – Podlasie”
20.05 „Czesław Wołłejko aktor i poeta” film dok.
21.00 „Dziś wieczór arszenik” spektakl
22.35 „Billy Elliot” komediodramat
00.35 „Minotaur Picasso” film dok.

07.00 „Panorama”
07.30 „Spotkajmy się”
08.00 „Rączka gotuje”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.35 „Opowieści z Greenpointu”
12.50 „Przepis dnia”
13.00 „Serwis Info”
13.10 S. „Komisarz Alex”
14.05 S. „Ranczo”
15.00 „Kod bezpieczeństwa”

15.35 „Muzyczne NAJ”
16.00 Serwis Info
16.10 „Fajna Polska”
17.00 S. „Za-raz wracam”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 Teleexpress
18.20 Gra słów. Krzyżówka
18.50 Teleexpress Extra
19.15 „Okno na Wschód”
19.45 „Panorama”
20.20 Polacy Świata
20.30 Program informacyjny 19.30
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Strażacy”
22.20 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „Fenomen Fogga” film dok.
00.15 Panorama

07.15 „Był taki dzień”
07.20 „Słownik polsko@polski”
07.45 „Lena na Kaukazie”
09.00 „Dzieje człowieka ubranego”
09.30 S. „Pogranicze w ogniu”
10.25 „Rzecz Polska”
10.40 „Była sobie piosenka”
11.30 „Wędrowcy Karkonoszy”
12.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
12.35 „Kanadyjskie Parki Narodowe”
13.25 „Polska i świat z historią w tle”
13.45 „Obłoki śmierci Bolimów 1915”
14.50 „Flesz historii”
15.10 S. „Królowie”
15.35 S. „Pogranicze w ogniu”
16.30 „Polski As Wywiadu mjr Jan Henryk Żychoń”
17.00 „Był taki dzień”
17.05 „Sensacje XX wieku”
18.40 S. „Czas honoru”
19.25 „Arrasów dzieje osobliwe”
19.50 „Historia Polski Ojciec”
20.45 „Szlakiem miejsc

niezwykłych Pomniki Historii Paczków”
20.50 S. „Królowie”
21.15 S. „Ekstradycja 2”
22.10 „Szpiegdy. Świadkowie historii”
23.20 S. dok. „Nieznana wojna na Północy”
00.15 „Tajemnica J”

01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Moja parafia
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Poznajemy Polskę Góry Świętokrzyskie odc. 7
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna prof. Dorota KornasBiela
05.00 Apel Jasnogórski
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Wykłady z kongresu
06.30 Pakistan. Pogodzeni z losem
07.10 S.O.S. dla Ziemi Świętej
08.00 Korzenie
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Polska Fatima
10.00 Papież Polak do Rodaków
10.30 Muzyczne chwile
10.45 Słowo życia (Mk 10, 2831) Nagroda za wyrzeczenia
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11.45 Zew natury odc. 5
12.00 Mocni w Wierze
12.35 Słowo życia (Mk 10, 2831) Nagroda za wyrzeczenia

12.40 Ma się rozumieć
12.50 Święty na każdy dzień
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Pastuszek
14.05 Puszcza Białowieska – leśny cmentarz
14.30 Na żywo Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Powołanie w powołaniu
16.00 Sarid
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Na żywo Informacje dnia
17.10 Jestem mamą
17.25 Przyroda w Obiektywie
17.40 Zdrowie z Bożej Apteki
18.00 Wierzę w Boga
18.30 Rajd Katyński
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Każdy ma-luch to potrafi
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Moja sytuacja jest szczególnie trudna

7.00 „Mistrzowie samochodów”
10.00 „Stare dobre rzeczy”
12.00 „Łowcy staroci”
14.00 „Remonty gospodarstw”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Gorączka złota”
23.00 „Zapomnia-
 ne i porzucone”

TVP
WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Zwierza-ki Czytali”
07.35 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
07.50 „eMOCje”
08.15 „Kuchenne recepty”
08.40 S. dok. „Dzika Polska”
09.05 „Kulturalnie mówiąc”
09.25 „Jesteśmy stąd”
09.35 „Dobre strony”
09.45 „Polskie dziedzictwo”
10.15 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Słownik polsko@polski”
11.45 „Porozmawiajmy szczerze”
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Weterynarze z sercem”
13.30 „Szansa na sukces”
14.25 „Dzieci Kwatery Ł.” film dok.
15.25 „Jak to działa”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Tygiel”
17.55 S. „Osiecka”
18.45 „Niepojęte”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Zapomniani, odzyskani”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Stulecie Winnych”
21.50 „Porozmawiajmy szczerze”
22.15 S. „M jak miłość”

23.05 „Weterynarze z sercem”
23.25 „Info Wilno”
23.45 „Wileńszczyzna w obiektywie”
23.50 „Studio Wilno”
00.20 „Polskie dziedzictwo”
00.50 „Pozyteczni.pl”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Detektywi alpejscy”
9.45 S. „Sch-nell ermittelt”
10.35 S. „Kancelaria prawna”
11.30 S. „Sprawa dla dwojga”
12.30 Gen ciekawości
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Miasta nadbrzeżne świata”
14.00, 15.00, 16.00 „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 „Wiadomości”
19.30 „Dziś świat Eglė”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Rój”
22.20 S. „Oderbruch”
23.15 S. „Kancelaria prawnicza”
00.05 Witaj! Program o zdrowiu

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Monika potrzebuje miłości”
11.00 S. „Odległe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz i biedaczka”

14.00 S. „Bijące serce”
15.00 S. „Bajka nocy”
16.00 „Wiadomości”
16.30 S. „Moje życie to tylko morderstwo”
17.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 „Wiadomości”
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 Od...do...
20.00 „Miłość na kołach”
21.00 „Bale babci”
21.30 „Wiadomości”
22.30 „Zbuntowana” thriller
00.50 S. „FBI”

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Dynastie”
7.00 „(Nie)emigranci”
8.00 „Pogoń. Vytis”
8.30 „Droga”
9.00 „Studio wiadomości bieżących LRT”
10.00 Program informacyjny
12.00 „Dzień dobry, Litwo”
14.30 „Dzień kultury”
15.00 „Dajmy czadu!”
16.05 „Spacery”
16.30 „Kuchnia Beaty”
17.30 „Złamać kod” film dok.
18.20 „Filmy Japońskie” film dok.
18.30 „Dziedzictwo”
19.15 „Euromaxx”
19.30 „Złamać kod” film dok.
20.30 „Panorama”
21.00 „Temat dnia”
21.30 „Opowiadania Hoffmana” spektakl
00.20 S. „Dzika Dolina”

6.00 „Zagroda marzeń”
7.00 „Gra „Codzien-ni mistrzowie”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Nici duszy”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”

16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Show do-brego wieczoru”
21.00 S. „Bрудna moda”
21.30 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.30 „Oczy smoka” dramat
00.20 S. „Tatuży-sta z Auschwitz”

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 „Realna mistyka”
8.30 S. „Hudson & Rex”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 „Kierowcy ciężarówek”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Last Cop”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 „Wojny kupujących”
18.30 „Mistrzostwa LKL”
21.00 „Hustle Down” film fab.
23.05 „U571” film fab.
01.25 S. „Hudson & Rex”

lrytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 S. „Nasze zwierzęta”
9.30 „Dzisiaj jest dużo pracy”
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 „Nieodkryta Rosja” film dok.
12.30 „Anatomia mieszkania”
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 „Wybie-ram naukę”

16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo.
17.30 „Pyszne życie”
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Mosty naszego życia”
21.25 „Trzymajcie się”
22.30 Reporter
23.00 Litwa na żywo
00.00 „Nieodkryta Rosja” film dok.

6.00 „Limit”
7.00 „Samotny na zimnie”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 „Prawo i porządek”
10.00 „Gra „Codzien-ni mistrzowie”
11.30 „La Maistas”
12.00 „Zakłęcia Kotryny”
13.00 „Smaki świata z Bilim i Domem”
14.00 S. „Kobra 11”
15.00 „Samotny na zimnie”
16.00 „Limit”
17.00 „Prawo i porządek”
18.00 S. „Kobra 11”
19.30 „Niekochani”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki z Ameryki”
21.00 „Rambo 4” dramat
22.30 „Matlock” dramat
23.30 „Trudniej się nie da”

6.00 S. „Cena kochania Ciebie”
7.00 S. „Zakazany owoc”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills”
10.00 S. „List pożegnalny”
11.00 S. „Panna Holmes”
12.00 S. „Lucifer”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Krymi-

nalne umysły"
15.00 S. „Anupamaa”
15.35 S. „Man-gal Lakshmi”
16.30 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills”
19.00 S. „Lucifer”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Tatort”
22.50 S. „Kryminalne umysły”
23.45 S. „Tatort”

06.10 „Wykrywacz kłamstw”
06.30 „Pytanie dnia”
06.50 „Reporterzy”
07.00 „Okno na Świat”
07.25 S. „Akacyjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Rodzina (nie od) święta”
09.00 „Serwis Info”
09.25 „Okrasa łamie przepisy”
10.05 S. „Ranczo”
11.05 S. „Komisarz Alex”
12.05 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.55 „Historia leniwca” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
16.00 „Serwis Info”
16.15 „Reporterzy”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
19.00 „Klan”
19.35 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 „Piłka nożna mecz towarzyski, Wrocław: Polska Reszta Świata”
23.35 „Smuga cienia” dramat
01.25 „Jutro nie umiera nigdy” film sensac

TVP KULTURA
 Środa 27.05
07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”
07.55 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 „Podróże z historią”
09.10 „WTEM”
09.20 „Porozmawiajmy szczerze”
10.00 „Tygodnik Kulturalny”
11.00 S. „Zmiennicy”
12.10 „Braciszek” dramat
14.05 „Czesław Wołłejko aktor i poeta” film dok.
14.55 Film fabularny
15.50 „Poznań 56” dramat
17.55 S. „Zmiennicy”
19.05 „Dobre strony”
19.30 Informacje kulturalne
19.50 „Reżyserzy”
20.45 „Andrzej Wajda – Notatki”
21.00 „Fucking Bornholm” film fab.
22.50 S. „Przygody Sherlocka Holmesa”
00.00 Koncert

07.00 „Panorama”
07.30 „Przyrodnik na tropie”
08.00 „Okrasa łamie przepisy”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.35 „Polacy na ratunek Żydom”
12.50 „Przepis dnia”
13.00 Serwis Info
13.10 S. „Strażacy”
14.05 S. „Tajemnica Enigmy”
14.45 „Polacy Światu”
15.00 „Lengsel znaczy tęsknota” film dok.
16.00 Serwis Info
16.10 „Zakochaj się w Polsce”
16.35 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”
17.00 S. „Za raz wracam”
17.30 S. „Barwy

szczęścia”
18.00 Teleexpress
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 Teleexpress Extra
19.15 „Wilno bardzo osobiste”
19.25 „Polki w dżungli”
19.45 Panorama
20.20 „Polacy Światu”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Dom nad rozlewiskiem”
23.15 „Rozmowy (nie)wygodne”
00.00 „Słowo daję!”

07.05 „Był taki dzień”
07.10 „Słownik polsko@polski”
07.35 „Wojownicy czasu”
09.00 S. „Pogranicze w ogniu”
09.55 „Gorzkie zwycięstwo...”
10.40 „Świadectwo drogi”
11.30 „Był taki dzień”
11.35 „Było, nie minęło”
11.55 „Koło historii”
12.25 „Dowódcy AK Torwid”
12.50 „Wszystkie kolory świata”
13.40 „Światło i szkło”
13.55 S. dok. „Nieznana wojna na Północy”
14.45 „Polskie 100 lat”
15.15 S. „Królowie”
15.40 S. „Pogranicze w ogniu”
16.40 „Nieproszony gość”
17.05 „Sensacje XX wieku”
18.35 S. „Czas honoru”
19.20 „Marzyciele Dąbrowski od IkaCa”
19.45 „Encyklopedia II wojny światowej Decydująca bitwa”
20.10 „Fake czy historia?”
20.45 „Ex Libris”
21.05 S. „Królowie”
21.30 S. „Eks-tradycja 2”

22.20 „Pod presją”
22.55 „Wojna domowa”
23.50 „Był taki dzień”
23.55 „Śniadanie w Wannsee”

00.25 Zgubić z oczu brzeg
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Rajd Katyński
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy ma-luch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Myśląc Historia
06.10 Odnaleźć siebie
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 O pani Zofii Sz...
08.15 Męczennik za prawdę
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Każdy ma-luch to potrafi
09.50 Słowo życia
10.00 Mocni Jego mocą
10.30 Sanktuarium polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Audiencja Ge-

neralna Ojca Świętego Leona XIV z Watykanu
12.00 Muzyczne chwile
12.10 Mateczniki Polskości
12.25 Jestem mamą
12.40 Myśląc Historia
12.50 Odnaleźć siebie Teologia wyzwolenia odc. 27
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Przepraszam za marzenia
14.00 Ojcowie Niepodległości
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Pędzelkiem z ołona wiewiórki pisane
16.00 Ze Swojczan do wolności
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie Uzależnienia odc.
17.30 Żywa nić tradycji
18.00 Po stronie prawdy
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.20 Odnaleźć siebie Teologia wyzwolenia odc. 27
20.30 Bóg z nami odc. 4
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec 21:50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Przetrawiliśmy
23.30 Błogosławiona

7.00 „Mistrzowie samochodów”
10.30 „Aukcje zagubionego bagażu”
12.00 „Łowcy staroci”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Samo-chód marzeń”
23.00 „Zapomniane i porzucone”

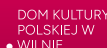
Reprezentacyjny Polski Zespół Pieśni i Tańca „Wileńszczyzna”
im. Gabriela Jana Mincewicza

Koncert 45-lecia

KIEDY: 20 czerwca 2026 roku, godz. 18:30
GDZIE: Litewski Narodowy Teatr Opery i Baletu
BILETY: • Dom Kultury Polskiej w Wilnie: w każdy wtorek (godz. 18:00–19:00)
• Rezerwacja telefoniczna: +370 685 21718

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20

euro/tona. Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie. Tel. +370 603 63 636

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte.

Tel. +37066685855

RÓŻNE

Oddam aparat słuchowy. Tel. +370 646 04 605

29, 30 i 31 maja

ZAPRASZAMY NA TRADYCYJNĄ
WIOSENĄ WYSTAWĘ-KIERMASZ

„Lietuvos žiedai”

w OGRODZIE BOTANICZNYM
Uniwersytetu Wileńskiego

Vilnius, ul Kairėnų 43
Tel. +370 689 17 442

**Świadczenie pomocy prawnej w sprawach
zwrotu ziemi i innych nieruchomości**

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej (**Naugarduko**) 76. Pokój Nr. 211.

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem tel. **(+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.**

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci. Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

**KURIER
WILEŃSKI**

DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

Vilnius, Birbynų 4A, 2 piętro, 12 gabinet,
tel. +370 5 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt

Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

Sprzedaj las

(do 16 000 €
za hektar)

DROGO

Konsultacja i wycena bezpłatna!

+370 659 99929

KUPOJEMY LASY

DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY
W CAŁEJ LITWIE
TEL. 0 676 41 155

**KURIER
WILEŃSKI**

Prenumerata 2026

**Na kolejny miesiąc trwa do
28 dnia każdego miesiąca**

Wydanie codzienne (kod 0044)

Na miesiąc 10,00 €

Na 3 miesiące 28,00 €

Na 6 miesięcy 54,00 €

Wydanie magazynowe (kod 0172)

Na miesiąc 4,00 €

Na 3 miesiące 11 €

Na 6 miesięcy 21,00 €

**Dla osób niepełnosprawnych
oraz emerytów**

Wydanie codzienne (kod 0227)

Na miesiąc 9,00 €

Na 3 miesiące 25,00 €

Na 6 miesięcy 49,00 €

**Prenumerata dla czytelników
za granicą**

Wydanie codzienne

Na miesiąc 20 €

Na 6 miesięcy 120 €

Wydanie magazynowe

Na miesiąc 10 €

„Kurier Wileński” można zaprenumerować:

- w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
- drogą elektroniczną:
www.prenumeruok.lt;

Informacja pod nr. tel. (8-5) 260 84 44,
Birbynų g. 4A, LT-02121 Vilnius,
kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

Życie w miastach zmienia zwierzęta

Zwierzęta żyjące w miastach zachowują się inaczej niż te zamieszkujące obszary wiejskie — wynika z badań międzynarodowego zespołu badawczego. Jak tłumaczą eksperci, może to stanowić zagrożenie dla ludzi i zwierząt. Zaproponowali oni działania, które możemy podjąć w celu uniknięcia negatywnych skutków. Naukowcy oparli się na analizach oceniających zachowanie 133 gatunków zwierząt w 28 krajach. Ustalili, że miejskie populacje zwierząt charakteryzują się większą śmiałością, agresją, chęcią do eksploracji i aktywnością w porównaniu z populacjami wiejskimi. Różnice te były najbardziej widoczne u ptaków.

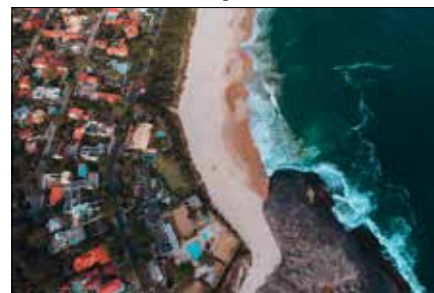
Fot. Freepik

Jedyna taka ścieżka rowerowa na świecie

To miejsce, które przyciąga rowerzystów z całej Europy. „Cycling through Water” w belgijskiej Limburii to jedna z najbardziej niezwykłych tras rowerowych na świecie. Przejazdźka tą ścieżką to nie tylko sportowa przygoda, ale też prawdziwa uczta dla oczu. Ścieżka powstała w 2016 r. w parku Bokrijk, na terenie rezerwatu De Wijers, słynącego z malowniczych stawów. Projektanci postanowili tu stworzyć coś wyjątkowego — trasę rowerową, która biegnie tuż pod powierzchnią wody. Ma 212 m długości i 3 m szerokości, a jej ściany sięgają aż 160 cm. Rowerzyści jadą więc w specjalnej rynnie, mając linię wody dokładnie na wysokości swoich oczu.

To uczucie jest nie do podrobienia — z jednej strony otacza nas woda, z drugiej możemy podziwiać piękno przyrody, a wszystko to w bezpiecznych warunkach. Ścieżka została wyłożona antypoślizgowymi płytkami, dzięki czemu można z niej korzystać nawet w chłodne i deszczowe dni.

Niezwykła karaibska wyspa z marzeń i odpadów

Santa Cruz del Isote, niewielka wyspa na Morzu Karaibskim u wybrzeży Kolumbii, uchodzi za jedno z najbardziej niezwykłych miejsc na świecie. Na powierzchni zaledwie 1,2 hektara mieszka tu nawet 1,2 tys. osób.

Na Santa Cruz del Isote znajduje się niecałe 100 domów i zaledwie cztery wąskie uliczki. Aby nieco powiększyć znajdującą się na mieliźnie wyspę, mieszkańcy przez lata wykorzystywali muszle, pnie drzew, piasek, kamienie, a nawet śmieci. Budynki stoją tak blisko siebie, że czasem jedyną drogą na drugą stronę wyspy jest przejście przez dom sąsiada.

Fot. Freepik

Fotomigawka

■ W Wilnie odbył się Comic Con Baltics 2026 – największy festiwal popkultury w krajach bałtyckich Fot. Ervin Rauluševičius, ELTA